

Καναδάς: Ενθαρρύνοντας τα Εγκλήματα της Εξορυκτικής “Barrick Gold”

Yves Engler*

Μετάφραση: Δημήτρης Πλαστήρας, Επιμέλεια: Ιωάννα Μαραβελίδη

Θα συνεχίσει ο Καναδάς να στηρίζει την εκμετάλλευση των ορυκτών πόρων της Τανζανίας από την **Barrick Gold**, ανεξάρτητα από τις παραβάσεις που κάνει η εταιρεία;

Θα σταματούσε η κυβέρνηση του Τζάστιν Τρυντώ να στηρίζει την εταιρεία από το Τορόντο αν όντως άρπαζε 10 δισεκατομμύρια δολάρια από την εξαθλιωμένη χώρα; Ή αν όντως 1.000 άνθρωποι βιάζονταν και τραυματιζόντουσαν σοβαρά από την ασφάλεια της Barrick; Θα έπαυε την υποστήριξή της η Οττάβα αν 100 Τανζανοί σκοτώνονταν στα ορυχεία της;

Η αφρικανική θυγατρική της Barrick, η Acacia Mining, έχει εμπλακεί σε μια μεγάλη πολιτική σύγκρουση στο ανατολικοαφρικανικό κράτος. Με όλο και περισσότερα στοιχεία που δείχνουν την αποφυγή πληρωμής φόρων και δικαιωμάτων, η Acacia έχει καταγγεληθεί¹ από τον πρόεδρο, οι εξαγωγές της ανεστάλησαν² και τιμωρήθηκε³ με ένα τεράστιο φορολογικό πρόστιμο.

Τον περασμένο Μάιο, μία κυβερνητική ομάδα κατέληξε πως η Acacia δήλωνε συστηματικά σημαντικά μικρότερο⁴ ποσοστό χαλκού και χρυσού στα συμπυκνώματα ορυκτών που εξήγαγε. Τον επόμενο μήνα μία κυβερνητική επιτροπή κατέληξε πως η μη ανακοίνωση των εσόδων της ξένης εξορυκτικής εταιρείας είχε κοστίσει στην Τανζανία 100 δισεκατομμύρια δολάρια. Σύμφωνα με τη μελέτη, από το 1998 έως και τον Μάρτιο του 2017 η κυβέρνηση της Τανζανίας έχασε μεταξύ 68,6 και 108,5 τρισεκατομμύρια σελίνια⁵ σε έσοδα

από συμπυκνώματα ορυκτών.

Το σκάνδαλο γύρω από τις εξαγωγές της Barrick οδήγησε τον πρόεδρο της Τανζανίας, Τζον Μαγκουφούλι, στο να απολύσει⁶ τον υπουργό εξορύξεων και το συμβούλιο της Υπηρεσίας Ελέγχου Ορυκτών. Το κοινοβούλιο της Τανζανίας ψήφισε επίσης τον επανέλεγκο⁷ των συμβολαίων εξόρυξης και το μπλοκάρισμα⁸ των εταιρειών από το να προσφεύγουν σε διεθνή εμπορικά δικαστήρια εναντίον της χώρας.

Ενώ η πολιτική διαμάχη γύρω από τις πληρωμές δικαιωμάτων κλιμακώνεται, οι παραβάσεις των ανθρωπίνων δικαιωμάτων συνεχίζονται με αμείωτο ρυθμό στο ορυχείο της εταιρείας στη **Βόρεια Μάρα**. Μία πρόσφατη αποστολή της οργάνωσης «MiningWatch» αποκάλυψε⁹ πως «νέες περιπτώσεις σοβαρής και ανεπανόρθωτης βλάβης έχουν έρθει στο φως, σχετικά με τις συμπλοκές μεταξύ των θυμάτων και την ασφάλεια του ορυχείου και την αστυνομία, που φυλά το ορυχείο βάσει του Μνημονίου Κατανόησης (MOU), το οποίο έχει υπογραφεί μεταξύ των εμπλεκόμενων εταιρειών και της Αστυνομίας της Τανζανίας.

Οι νέες περιπτώσεις που καταγράφηκαν τον Ιούνιο του 2017 περιλαμβάνουν: απώλεια άκρων, απώλεια όρασης, σπασμένα κόκαλα, εσωτερικά τραύματα, παιδιά που χτυπήθηκαν από θραύσματα εκρήξεων και από δακρυγόνα που έριξε η ασφάλεια του ορυχείου, κυνηγώντας τους αποκαλούμενους εισβολείς στα γειτονικά χωριά. Όπως και τα προηγούμενα χρόνια, οι χωρικοί ανέφεραν σοβαρούς ξυλοδαρμούς συνήθως από κοντάκια όπλων και ξύλινα γκλομπ. Μερικοί είναι σοβαρά τραυματισμένοι από τις εκρήξεις δακρυγόνων ή από τις λεγόμενες πλαστικές σφαίρες. Άλλοι πυροβολούνται, ακόμη και πισώπλατα. Όπως και τα προηγούμενα χρόνια υπάρχει ένας αριθμός θανάτων».

Τουλάχιστον 22 άτομα¹⁰ έχουν σκοτωθεί και 69 έχουν τραυματιστεί κοντά ή μέσα στο ορυχείο στη Βόρεια Μάρα από το 2014 ως τώρα.

Τα περισσότερα από τα θύματα ήταν εξαθλιωμένοι χωρικοί που

έξυναν τα βράχια για μικροσκοπικά κομμάτια χρυσού και που συχνά έκαναν αυτή τη δουλειά σε αυτά τα εδάφη πριν τον ερχομό της Barrick. Έρευνα του 2016 βρήκε πως οι, πληρωμένες από την εταιρεία, ασφάλεια και αστυνομία είχαν σκοτώσει 65 άτομα¹¹ και τραυματίσει 270 στην περιοχή από το 2006. Οι οργανώσεις για τα ανθρώπινα δικαιώματα στην Τανζανία υπολογίζουν έως και 300 θανάτους¹² σχετιζόμενους με το ορυχείο και οι Financial Times αναφέρουν¹³ πως κανένας φύλακας ή αστυνομικός που εργάζεται στην εταιρεία δεν σκοτώθηκε ποτέ σε ώρα υπηρεσίας.

Εν μέσω της βίας στη Βόρεια Μάρα και μιας κλιμακούμενης διαμάχης για τους απλήρωτους φόρους, ο Ύπατος Αρμοστής του Καναδά πραγματοποίησε¹⁴ μία συνάντηση μεταξύ του προέδρου του διοικητικού συμβουλίου της Barrick, John Thornton, και του προέδρου Μαγκκουφούλι. Αφού συνόδεψε τον επικεφαλής της Barrick στη συνάντηση στο Νταρ Ελ Σαλάαμ, ο Ian Myles είπε στον τύπο:

«Ο Καναδάς είναι τόσο πολύ περήφανος¹⁵ που περιμένει όλες του οι εταιρείες να σέβονται τα υψηλότερα στάνταρ, τη νομιμότητα και να σέβονται τους νόμους και την εταιρική κοινωνική ευθύνη. Γνωρίζουμε πως η Barrick είναι ιδιαίτερα προσηλωμένη σε αυτές τις αξίες».

Διορισμένος τον περασμένο χρόνο από τον Τρυντώ, ο Myles – του οποίου «το πάθος για τη διεθνή ανάπτυξη άρχισε» όταν ήταν 17 ετών, σύμφωνα με το προφίλ του στο Πανεπιστήμιο του Τορόντο – αντέγραψε τον Στήβεν Χάρπερ (τέως πρωθυπουργός του Καναδά). Κατά τη διάρκεια ενός ταξιδιού στη Χιλή το 2007, ο Χάρπερ αντέδρασε στις διαμαρτυρίες για ποικίλες οικολογικές και ανθρωπιστικές παραβάσεις στο ορυχείο της εταιρείας στο Πάσκουα Λάμα, λέγοντας: *«Η Barrick ακολουθεί¹⁶ τα Καναδικά στάνταρ της εταιρικής κοινωνικής ευθύνης».*

Μία αρθρογράφος του *Tanzania Business Ethics* δεν ικανοποιήθηκε από την παρέμβαση του Ύπατου Αρμοστή. Αντιδρώντας έτσι, η Samantha Cole έγραψε¹⁷:

«Είναι τόσο προσβλητικό το ότι αυτοί οι Καναδοί και Βρετανοί πιστεύουν πως μπορούν ακόμα να μας κοροϊδεύουν με τις φανταχτερές, ανόητες και αποπροσανολιτιστικές πολιτικές και την ανεντιμότητά τους. Σε ποιες αρχές είναι προσηλωμένη η *Barrick*; Δεν έγινε αυτόπτης μάρτυρας η χώρα μας των σκοτωμών; Των βιασμών; Του εμπρησμού των σπιτιών μας; Της καταστροφής του περιβάλλοντός μας; Της δηλητηρίασης των νερών μας; Της διαφθοράς; Της απάτης; Των εκατοντάδων δικαστικών διαμάχων με τις ντόπιες εταιρείες της Τανζανίας να κακοποιούνται, να εκφοβίζονται και να δεινοπαθούν; Και η λίστα συνεχίζεται. Για ποιες «αξίες» υπερηφανεύεται ο πρέσβης *Myles*; Πόσο ανέντιμο και ανήθικο είναι να στέκεται και να ψεύδεται περί αξιών. Θα ήταν προτιμότερο να μην πει ΤΙΠΟΤΑ γιατί κάθε χώρα, στην οποία λειτουργεί η *Barrick*, έχει και έναν μακρύ, μακρύ κατάλογο παράνομων δραστηριοτήτων και εγκλημάτων».

Αγνοώντας τις προεκλογικές υποσχέσεις, η κυβέρνηση του Τρυντώ ρίχνει ανοιχτά αυτό το διπλωματικό βάρος της χώρας πίσω από την πιο αμφιλεγόμενη εταιρεία εξορύξεων του Καναδά, σε μία χώρα όπου έχουν πραγματοποιηθεί οι χειρότερες παραβάσεις. Όταν κατά τη διάρκεια των εκλογών ερωτήθηκε το κόμμα του σχετικά με τη μαζική παγκόσμια εξορυκτική βιομηχανία του Καναδά απάντησε¹⁸:

«Το Φιλελεύθερο Κόμμα του Καναδά μοιράζεται τις ανησυχίες των Καναδών γύρω από τη δράση ορισμένων Καναδικών εταιρειών εξόρυξης που λειτουργούν στο εξωτερικό και επί μακρόν μάχεται για τη διαφάνεια, την υπευθυνότητα και τη βιωσιμότητα στον τομέα των εξορύξεων».

Η δήλωση των Φιλελεύθερων περιελάμβανε την ξεκάθαρη στήριξη στο «Νομοσχέδιο για την Εταιρική Υπευθυνότητα των Εταιρειών Εξόρυξης, Πετρελαίου και Αερίου σε Αναπτυσσόμενες Χώρες», το οποίο θα παρακρατούσε μέρος της διπλωματικής και οικονομικής υποστήριξης από εταιρείες που αποδεικνύονται υπεύθυνες για σημαντικές παραβάσεις στο εξωτερικό. Παρομοίως, οι Φιλελεύθεροι δημοσίευσαν μια επιστολή για τον εξορυκτικό τομέα

κατά την προεκλογική περίοδο του 2015 που σημείωνε¹⁹, «μία φιλελεύθερη κυβέρνηση θα δημιουργήσει ένα ανεξάρτητο γραφείο διαμεσολαβητή ώστε να συμβουλεύει τις Καναδικές εταιρείες, να μελετά τις καταγγελίες εναντίον τους και να ερευνά όσες καταγγελίες θεωρεί πως έχουν βάση».

Με περίπου δύο χρόνια πλέον θητείας του, το καθεστώς Τρυντώ δεν έχει ακόμη κάνει πραγματικότητα καμία από τις υποσχέσεις του ώστε να χαλιναγωγήσει τον αμφιλεγόμενο εξορυκτικό τομέα του Καναδά. Στην πραγματικότητα, οι Φιλελεύθεροι συνεχίζουν την ίδια πολιτική επιθετικής υποστήριξης των εξορυκτικών εταιρειών όπως και ο Χάρπερ.

Αν πράγματι ετοιμάζονται να στηρίξουν ανοιχτά την Barrick στην Τανζανία, εύλογα αναρωτιέται κάποιος τι ακριβώς πρέπει να κάνει μια εταιρεία για να χάσει τη στήριξη του Τρυντώ;

Σημειώσεις:

1. <https://www.ft.com/content/7f53064e-4f7d-11e7-bfb8-997009366969>
2. <https://www.theglobeandmail.com/report-on-business/industry-news/energy-and-resources/losses-mount-at-barrick-golds-africa-subsidiary-after-export-ban/article35140493/>
3. <https://business.financialpost.com/commodities/acacias-190-billion-tax-bill-would-take-centuries-to-pay-2/wcm/64143f78-bf2d-4663-ba3f-bb9df09ab885>
4. <https://www.ft.com/content/7f53064e-4f7d-11e7-bfb8-997009366969>
5. Όπως προηγ.
6. <https://www.bloomberg.com/news/articles/2017-05-24/tanzanian-president-asks-mines-minister-to-resign-after-audit>
7. https://news.xinhuanet.com/english/2017-03/27/c_136159393.htm
8. <https://miningwatch.ca/blog/2017/7/19/anger-boils-over-n>

orth-mara-mine-barrickacacia-leave-human-rights-abuses-unaddressed#sthash.rmWn1CVi.ctreDT7a.dpbs

9. Όπως προηγ.
10. <https://www.ft.com/content/40c467e2-66e3-11e7-9a66-93fb352ba1fe>
11. <https://www.theglobeandmail.com/report-on-business/international-business/african-and-mideast-business/police-killed-65-injured-270-at-tanzanian-mine-inquiry-hears/article32013998/>
12. <https://www.raid-uk.org/blog/acacia-mining%E2%80%99s-troubles-tanzania-run-deeper-tax>
13. <https://www.ft.com/content/40c467e2-66e3-11e7-9a66-93fb352ba1fe>
14. <https://www.ippmedia.com/en/news/magufuli-sidelines-acacia-opens-talks-barrick>
15. <https://tanzaniabusinessethics.wordpress.com/2017/06/18/is-barrick-gold-acacia-mining-about-to-sting-president-magufuli-the-tanzania-nation/>
16. <https://www.theglobeandmail.com/news/national/pm-sells-canada-as-third-economic-option/article20399394/>
17. <https://tanzaniabusinessethics.wordpress.com/2017/06/18/is-barrick-gold-acacia-mining-about-to-sting-president-magufuli-the-tanzania-nation/>
18. https://www.huffingtonpost.ca/john-cumming/mining-canada-federal-election_b_8235824.html
19. <https://ipolitics.ca/2017/03/14/fulfill-mining-ombuds-person-promise-academics-tell-liberals/>

*Άρθρο που δημοσιεύτηκε στο προσωπικό ιστολόγιο του Yves Engler. Ο Yves Engler είναι συγγραφέας και ακτιβιστής που ζει στο Μόντρεαλ.

Εκπομπή BABYΛΩΝΙΑ | Εξόρυξη στις Σκουριές, Οικογιορτές και Επιθέσεις στο Νερό (audio)

Εκπομπή BABYΛΩΝΙΑ.

Κάθε Παρασκευή στις 14:00, στην ERTOPEN

Αναλύσεις και σχολιασμός... από τα κάτω

KAMIA ΔΙΩΞΗ, KAMIA ΕΞΟΡΥΞΗ

Στην εβδομαδιαία ραδιοφωνική εκπομπή BABYΛΩΝΙΑ στην ERTOPEN Ertopen την Παρασκευή 22 Σεπτεμβρίου 2017, συζητήθηκαν οι τελευταίες εξελίξεις όσον αφορά την εξόρυξη χρυσού στη Χαλκιδική και τις διώξεις σε βάρος κατοίκων και αλληλέγγυων. Για το θέμα μιλήσαμε με τον Κωνσταντίνο Σαββόπουλο (στο 9:10) από την Αντιεξουσιαστική Κίνηση Θεσσαλονίκης.

Επίσης, συνομιλία με τη Ναταλία Μακρή (στο 43:07) για τον θεσμό των γιορτών οικολογικής γεωργίας και χειροτεχνίας.

Τέλος, σχόλια για τον μαχητικό αντιφασισμό και την αρπαγή του νερού από τους 'βαρόνους' της εμφιάλωσης.

Στο μικρόφωνο ο Γιώργος Παπαχριστοδούλου.

Ραδιοφωνικά στους 106,7 στα FM για την Αττική, στους 96,5 FM μέσω του Εργατικού Κέντρου Εύβοιας και μέσω του Ράδιο Ένωση 97,3 FM στην Βοιωτία.

Διαδικτυακά στο <https://www.ertopen.com/radio>.

Τα ηχητικά όλων των εκπομπών **εδώ**.

Τα Κοινά Αγαθά και οι Αγώνες Υπεράσπισής τους

Νίκη Δημητριάδη*

Δεν είναι λίγα τα παραδείγματα στην Ελλάδα, όπου κράτος και κεφάλαιο προχωρούν στην καταστροφή και ιδιοποίηση των κοινών αγαθών, θυσιάζοντας το φυσικό περιβάλλον και τη ζωή των κοινοτήτων, με μοναδικό σκοπό την κερδοσκοπία των λίγων. Η λίστα είναι μεγάλη, είτε πρόκειται για την κατασκευή καταστροφικών έργων, την εξόρυξη μεταλλευμάτων και λιγνίτη, την αποψίλωση δασών ή την εμπορευματοποίηση και το ξεπούλημα των φυσικών κοινών.

Τα μεταλλεία χρυσού στη ΒΑ Χαλκιδική, ένα απ' τα πιο γνωστά παραδείγματα, προκαλούν την υποβάθμιση και μόλυνση του νερού, του αέρα και του εδάφους της περιοχής, την καταστροφή της τοπικής οικονομίας και της υγείας των κατοίκων, και τελικά θέτουν σε κίνδυνο την ίδια την ύπαρξη των τοπικών κοινοτήτων.

Το φαραωνικό φράγμα του Αχελώου στη Μεσοχώρα, θα καταποντίσει μεγάλο τμήμα του οικισμού της Μεσοχώρας, και θα προκαλέσει ανυπολόγιστες συνέπειες στο τοπικό οικοσύστημα αλλά και στις κοινότητες που εξαρτώνται απ' αυτό. (Να υπενθυμίσουμε εδώ ότι η περιβαλλοντική αδειοδότηση του ΥΗΕ υπογράφηκε από την Κυβέρνηση του ΣΥΡΙΖΑ πολύ πρόσφατα, μόλις στις 2 Αυγούστου). Η ιδιωτικοποίηση των δικτύων ύδρευσης σε Αθήνα και Θεσσαλονίκη, σε συνδυασμό με τη λεηλασία από τις εταιρίες εμφιάλωσης, της κατασκευής μεγάλων φραγμάτων σε πολλά ποτάμια, της υπεράντλησης για τις ανάγκες της μονοκαλλιέργειας και της μόλυνσης του υδροφόρου ορίζοντα από τη βαριά βιομηχανία και τα φυτοφάρμακα οδηγούν αναπόδραστα στη μετατροπή του νερού από **κοινό αγαθό σε εμπόρευμα**. Φυσικά, αυτή η εικόνα δεν αποτελεί ιδιαιτερότητα της Ελλάδας, αλλά τον κανόνα σε παγκόσμιο επίπεδο, όπου κυριαρχεί η λογική της απεριόριστης ανάπτυξης και πρόδου.

Λατινική Αμερική

Ένα παράδειγμα που θέλω να αναφέρω, λόγω κάποιας ομοιότητας με την ελληνική περίπτωση (παρ' όλες τις πολλές διαφορές), είναι εκείνο της Λατινικής Αμερικής. Η ιδιαιτερότητα του είναι ότι τα τελευταία 10-15 χρόνια, το μοντέλο εξορυκτισμού, μονοκαλλιέργειας και εξαγωγής πρώτων υλών επιβάλλεται σε μεγάλο βαθμό από τις αυτοαποκαλούμενες «προοδευτικές κυβερνήσεις». Είτε πρόκειται για **επιφανειακές εξορύξεις**, για άντληση **πετρελαίου και υδρογονανθράκων** για **βιομηχανίες αγροτικών προϊόντων** (πχ. μονοκαλλιέργεια σόγιας), για να μην αναφέρουμε την εντατική **αποψίλωση του Αμαζονίου**, οι συνέπειες είναι καταστροφικές: υποβάθμιση και καταστροφή του φυσικού περιβάλλοντος, υπονόμευση της ζωής των τοπικών κοινοτήτων (συνήθως ιθαγενικών κοινοτήτων), εκτεταμένος κοινωνικός αποκλεισμός και όξυνση της φτώχειας και της κοινωνικής ανισότητας, περιθωριοποίηση και εκτοπισμός όλο και μεγαλύτερων ομάδων του πληθυσμού.

Σωστά αυτό το αναπτυξιακό μοντέλο ονομάστηκε από πολλούς «συσσώρευση μέσω λεηλασίας» ή πόλεμος εναντίον των λαών.

Για να μπορέσουν οι αριστερές κυβερνήσεις να επιβάλλουν αυτή την πολιτική, έπρεπε να καταφύγουν σε αντισταθμιστικά κοινωνικά προγράμματα, προσπαθώντας να εξουδετερώσουν ή να μειώσουν τις αναπόφευκτες κοινωνικές συγκρούσεις και αντιδράσεις. Ήταν μία προσπάθεια του κράτους να μετριάσει την φτώχεια, που αναπόφευκτα δημιουργεί ο κύκλος του εξορυκτισμού.

Οι προοδευτικές κυβερνήσεις κατάφεραν να χρηματοδοτήσουν τα κοινωνικά αυτά προγράμματα, τα κρατικά επιδόματα και τις παροχές χάρη στην πρωτοφανή παγκόσμια ζήτηση σε πρώτες ύλες (πετρέλαιο, σόγια, μεταλλεύματα, κλπ.) και στις εκπληκτικά υψηλές τιμές τους που επικρατούσαν στην παγκόσμια αγορά. Όμως, δεν προχώρησαν σε δομικές αλλαγές του συστήματος ούτε άγγιξαν τα προνόμια του πλουσιότερου 10%. Βλέπουμε, λοιπόν, τις ίδιες αυτές κυβερνήσεις που στήριξαν τις εκλογικές τους νίκες στη δυναμική των κοινωνικών κινημάτων ενάντια στη νεοφιλελεύθερη

λαίλαπα και την βορειοαμερικάνικη εξάρτηση, να προχωρούν στην διαιώνιση του νεοφιλελεύθερου μοντέλου, μεταμφιεσμένου από μία επαναστατική-αντιιμπεριαλιστική ρητορική και συνοδευόμενου από μία επιφανειακά κοινωνική πολιτική.

Τώρα που οι τιμές των πρώτων υλών φαίνεται να πέφτουν, βλέπουμε την κρίση να οξύνεται, και το δομικό αδιέξοδο του συστήματος να αποκαλύπτεται.

Οι προοδευτικές κυβερνήσεις, δεν κατάφεραν (ή δεν θέλησαν) να απεμπλακούν από την εξορυκτική και εξαγωγική εξάρτηση, ούτε να αμφισβητήσουν το αναπτυξιακό φαντασιακό του καπιταλισμού.

Παρ' όλες τις διαφορές, δεν μπορούμε παρά να διαπιστώσουμε τις ομοιότητες με την ελληνική πραγματικότητα τα τελευταία δύο χρόνια, όπου η «αριστερή» κυβέρνηση του ΣΥΡΙΖΑ, από τις Σκουριές ως τον Αχελώο και από τις ιδιωτικοποιήσεις του νερού ως το ξεπούλημα της ενέργειας συνεχίζει την ίδια πολιτική των προηγούμενων κυβερνήσεων, καταστρέφοντας τα κοινά στον βωμό του κέρδους των εταιριών.

Αποανάπτυξη

Το πρόβλημα είναι πολύ πιο βαθύ και δεν έχει να κάνει με το ποιος διαχειρίζεται την εξουσία, ποιας ιδεολογικής παράταξης ή ποιου χρώματος είναι. Το ζήτημα είναι ότι δεν έχει αμφισβητηθεί η κυρίαρχη ιδεολογία της απεριόριστης ανάπτυξης και οικονομικής μεγέθυνσης. Η λογική της όλο και μεγαλύτερης παραγωγής και κατανάλωσης παρουσιάζεται από τον κυρίαρχο λόγο σαν μονόδρομος.

Πρέπει να συνειδητοποιήσουμε ότι τα παραμύθια της «πράσινης» ανάπτυξης ή ενός βιώσιμου, πιο ανθρώπινου καπιταλισμού, δεν δίνουν καμιά πραγματική εναλλακτική. Αν δεν αλλάξουμε πολύ γρήγορα κατεύθυνση, προς μία πολιτική της *αποανάπτυξης*, το μέλλον για όλον τον πλανήτη, και του ανθρώπου συμπεριλαμβανομένου, είναι δυσοίωνο.

Δεν αρκεί να τεθεί το ερώτημα, «σε ποιον ανήκουν τα μέσα παραγωγής». Πρέπει να θέσουμε τα ερωτήματα του τί παράγουμε, πώς το παράγουμε, πόσο και για ποιον, ποιες σχέσεις θέλουμε να αναπτύξουμε κατά τη διαδικασία αυτή; Είναι απαραίτητος ένας επαναπροσδιορισμός των αναγκών, προς μία κατεύθυνση της λιτής, αυτάρκους ζωής, άξιας να τη ζεις. Λιτή και αυτάρκης ζωή δεν σημαίνει φυσικά να γυρίσουμε πίσω στον πρωτογονισμό. Πρέπει να δώσουμε έμφαση στην ικανοποίηση των κοινωνικών αναγκών, όπως θα τις ορίζει η ίδια η κοινωνία, σε ισορροπία με το φυσικό περιβάλλον και συναίσθηση των ορίων που τίθενται, και όχι επιδιώκοντας την κυριάρχηση πάνω σ' αυτό.

Για να το πούμε αλλιώς, το ζήτημα δεν είναι να «μεγαλώσουμε την πίτα» αλλά να γίνει δίκαιη ανακατανομή της.

Το επιχείρημα ότι η ανάπτυξη θα είναι η μόνη σωτηρία που θα μας βγάλει από τη λιτότητα και θα αντιμετωπίσει το πρόβλημα του υπερπληθυσμού και της παγκόσμιας φτώχειας, μπάζει από παντού. Η αποανάπτυξη είναι στην πραγματικότητα αντιμετρικά αντίθετη από την επιβεβλημένη λιτότητα, όπως την βιώνουμε τα τελευταία χρόνια και στην Ελλάδα. Τα μέτρα λιτότητας που μας επιβάλλονται, στοχεύουν στις περικοπές από τις κοινωνικές ανάγκες, με στόχο τη μεγέθυνση της ανάπτυξης, ενώ η αποανάπτυξη αποτελεί μια συνειδητή επιλογή, με προτεραιότητα στις κοινωνικές ανάγκες, σε ισορροπία με το φυσικό περιβάλλον, με συνειδητό αυτοπεριορισμό και συναίσθηση της θνητότητάς μας.

Όσο για την παγκόσμια φτώχεια, που δήθεν μόνο η μεγέθυνση της ανάπτυξης θα μπορέσει να ανατρέψει, πρόκειται για καταφανές ψέμα. Από το 1980, η παγκόσμια οικονομία έχει μεγαλώσει κατά 380%, αλλά ο αριθμός των ανθρώπων που ζουν στα όρια της φτώχειας (με λιγότερα από 5 δολάρια την ημέρα) έχουν αυξηθεί κατά 1,1 δισεκατομμύριο.

Τελικά, η αλλαγή για την οποία μιλάμε και προτάσσουμε δεν είναι μόνο οικονομική, αλλά βαθιά πολιτική και πολιτισμική. Το ζήτημα είναι να σταματήσει η οικονομική σφαίρα να κυριαρχεί

πάνω στις υπόλοιπες σφαίρες και δραστηριότητες της ζωής, όπως συμβαίνει σήμερα. Ας θυμηθούμε ότι ο καπιταλισμός αποτελεί μόνο το πολύ πρόσφατο σύστημα οργάνωσης των ανθρώπινων κοινωνιών στον πλανήτη, και η ιστορία έχει αποδείξει ότι μπορούν να υπάρξουν πολλοί άλλοι τρόποι οργάνωσης που δεν τοποθετούν τα οικονομικά κίνητρα και τον ανταγωνισμό στο επίκεντρο της ζωής των ανθρώπων.

Την αλλαγή για την οποία μιλάμε, φυσικά, δεν μπορούμε να την περιμένουμε από εκλεγμένους αντιπροσώπους, οικονομικούς ολιγάρχες ή άλλες ιεραρχικές δομές. Η ίδια η κοινωνία πρέπει να βγει στο προσκήνιο και να προχωρήσει άμεσα στην υλοποίησή τους, με ενεργή συμμετοχή όλων, μέσω αμεσοδημοκρατικών θεσμών, αδιαμεσολάβητα και από τα κάτω.

Αγώνες Υπεράσπισης – Καταστολή

Η πραγματικότητα διαφαίνεται δυσοίωνη. Το ενθαρρυντικό όμως είναι ότι οι προσπάθειες κράτους και κεφαλαίου που επιβάλλουν τέτοια καταστροφικά έργα και ληλατούν τη φύση και τις ζωές των ανθρώπων, έχουν να αντιμετωπίσουν την αντίδραση των από τα κάτω. Από τη Χαλκιδική ως το Στάντινγκ Ροκ, και από τη Μεσοχώρα ως τα εξορυκτικά έργα της Λατινικής Αμερικής, εμφανίζονται κινήματα αντίστασης και αγώνα που στέκονται ανάχωμα ενάντια στα σχέδια εταιρειών και πολυεθνικών. Και πάντα αυτά τα κινήματα δέχονται άγρια καταστολή απ' την αστυνομία και τον κρατικό μηχανισμό με τις κυβερνήσεις να υπερασπίζονται πιστά τα επιχειρηματικά συμφέροντα. Αντιμετωπίζουν ξύλο, δακρυγόνα, στημένες δίκες, φυλακίσεις, αποσιώπηση ή συκοφάντηση από τα ΜΜΕ, και πολλές φορές ακόμα και νεκρούς.

Το ξέρουμε καλά, και από τον αγώνα ενάντια στην εξόρυξη χρυσού στη Χαλκιδική, όπου εκτός από την εξορυκτική, στήθηκε και μία ολόκληρη βιομηχανία διώξεων ενάντια σε κατοίκους και αλληλέγγυους.

Στις 20 και 21 Σεπτέμβρη θα λάβουν χώρα στα δικαστήρια της

Θεσσαλονίκης, οι δίκες για τις υποθέσεις του Δημαρχείου Ιερισού και του Λάκκου Καρατζά αντίστοιχα. Υπάρχει κάλεσμα αλληλεγγύης και θα πρέπει να είμαστε όλοι εκεί.

Μπορεί κάποιες φορές να φαίνεται ότι δεν υπάρχουν περιθώρια αντίστασης ενάντια στην παντοδυναμία του συστήματος. Αλλά εμείς ξέρουμε όσο κι αν προσπαθούν να μας πείσουν για το αντίθετο ότι υπάρχει εναλλακτική στον σημερινό τρόπο οργάνωσης της κοινωνίας. Δεν υπάρχουν βεβαιότητες και εγγυήσεις για το μέλλον, αλλά εξαρτάται από μας, απ' το σύνολο δηλαδή της κοινωνίας, το αν θα ζήσουμε την απόλυτη βαρβαρότητα και τον κανιβαλισμό ή αν θα αρχίσουμε να διανύουμε τα μονοπάτια της χειραφέτησης.

Σίγουρα ο μόνος τρόπος να ανακόψουμε την καταστροφική πορεία της εξουσίας κράτους και πολυεθνικών είναι μέσω αυτόνομων, αδιαμεσολάβητων αγώνων. Και πρέπει να το κάνουμε πριν να είναι πολύ αργά. Πάντως, ένα πράγμα που όλοι πλέον γνωρίζουμε, είναι ότι η ελπίδα που έρχεται «από τα πάνω» είναι κενή ή ακόμα χειρότερα εργαλείο χειραγώγησης και ενσωμάτωσης. Ας παλέψουμε από τα κάτω, αμεσοδημοκρατικά, μακριά από τη λογική της ανάθεσης, για έναν κόσμο αλληλεγγύης, ισότητας, ελευθερίας και αξιοπρέπειας. Ας αγωνιστούμε για τη ζωή και ενάντια στον θάνατο.

*Εισήγηση στο Φεστιβάλ Άμεσης Δημοκρατίας 2017

**Σκουριές: Οι Αγώνες για Ζωή,
Γη και Ελευθερία δεν έχουν**

Ημερομηνία Λήξης

Παναγιώτης Μποχώτης*

Ο αγώνας ενάντια στα μεταλλεία... δεν συμβαίνει μόνο στη Χαλκιδική, αλλά εξελίσσεται στη Ρουμανία, στην Τουρκία, στην Αρμενία, στη Λατινική Αμερική, στον Έβρο, στο Κιλκίς, και σε όλα εκείνα τα μέρη όπου σχεδιάζονται ή υλοποιούνται εγκληματικά έργα εξόρυξης χρυσού που συνεπάγονται την υποβάθμιση των ζώων μας, επιφέροντας ανυπολόγιστες συνέπειες στην ισορροπία και την ίδια την ύπαρξη των τοπικών οικοσυστημάτων και πλήττοντας ανεπανόρθωτα τις τοπικές παραγωγικές δραστηριότητες.

...δεν συσχετίζεται αποκλειστικά με την επιβολή της συγκεκριμένης επένδυσης στην περιοχή της Χαλκιδικής,

αλλά, συνιστά μια πιο εμφανή εικόνα των δραστικών επεμβάσεων που επιχειρούνται τα τελευταία χρόνια, όπως οι εκτροπές ποταμών και κατασκευή φραγμάτων, η εγκατάσταση ανεμογεννητριών στα νησιά, εργοστασίων καύσης απορριμμάτων σε ένα σύνολο περιοχών του ελλαδικού χώρου, τρένων υψηλής ταχύτητας στην Ιταλία και υπεραεροδρομίου στη Γαλλία, καθώς και η υλοποίηση ενός πλήθους άλλων εγκλημάτων, που περιλαμβάνουν την περίφραξη και ευρεία καταστροφή κοινών φυσικών πόρων, στο βωμό της ανάπτυξης και του κέρδους εγχώριων και πολυεθνικών εταιριών.

...δεν αναφέρεται μόνο στην εξόρυξη χρυσού στις Σκουριές,

αλλά και στα εν ενεργεία μεταλλεία της Β.Α. Χαλκιδικής (Ολυμπιάδα, Στρατονίκη), η εκμετάλλευση των οποίων είχε επιχειρηθεί και νωρίτερα στο παρελθόν, από δύο άλλες εταιρείες. Αντίστοιχα δυναμική υπήρξε και τότε η αντίσταση των τοπικών κοινωνιών, η οποία κατάφερε να προκαλέσει την ακύρωση του έργου και στις δύο περιπτώσεις (το 1989 από τη κρατική ΜΕΤΒΑ και κατά το διάστημα 1995 ως 2001 αντίστοιχα από τη πολυεθνική TVX). Ωστόσο, η αποχώρηση της TVX άφησε πίσω της τεράστιες οικολογικές καταστροφές, από την αποκατάσταση των

οποίων είναι απαλλαγμένη μέσω σύμβασης και η τρέχουσα εταιρεία.

...δεν αντιστέκεται πλέον μόνο στο καταστροφικό έργο της εξόρυξης που απειλεί από το μέλλον, αλλά και σε ένα έγκλημα που συντελείται ήδη στο παρόν,

καθώς, πριν ακόμα ολοκληρωθεί η πλήρης ανάπτυξη του έργου – οι ρυθμοί της οποίας επιταχύνονται ολοένα και περισσότερο – έχουν ήδη προκληθεί σημαντικές περιβαλλοντικές καταστροφές στην περιοχή: αφενός έχει σχεδόν ολοκληρωθεί η αποψίλωση πολλών στρεμμάτων αρχέγονου δάσους και η διάνοιξη νέων δρόμων, που θυμίζουν λεωφόρους, για την διέλευση οχημάτων και μηχανημάτων της εταιρείας. Αφετέρου, η διάνοιξη διερευνητικών στοών, αλλά και του υπόγειου δικτύου επικοινωνίας μεταξύ των μεταλλείων έχει ήδη αλλοιώσει τη σύσταση του νερού καθώς και η διαδικασία αποστράγγισης του βουνού εξαφανίζει σταδιακά τους υδάτινους πόρους της περιοχής. Τέλος, η εξόρυξη φαντάζει ολοένα και πιο κοντινή, καθώς έχουν ήδη οικοδομηθεί στις Σκουριές, κοντά στην τοποθεσία όπου έχει ήδη ανοιχθεί ο κρατήρας της ανοιχτής εξόρυξης, τα θεμέλια του εργοστασίου εμπλουτισμού, το οποίο θα επεξεργάζεται καθημερινά τόνους μεταλλεύματος ενώ βρίσκεται υπό κατασκευή γιγαντιαίο φράγμα εναπόθεσης χημικών τελμάτων στο λάκκο Καρατζά.

...δεν είναι ασύνδετος από άλλους κοινωνικούς αγώνες, καθώς – με τη διάρκειά του στο χρόνο και με τα προτάγματα που αναδύονται στο εσωτερικό του – συνιστά σημαντική απειλή για την κερδοφορία των εταιριών και το ρόλο του κράτους ως απόλυτο διαχειριστή της κοινωνικής ροής, καθώς μπορεί να αποτελέσει σημαντική παρακαταθήκη για αγώνες ενάντια σε άλλα ανάλογα επενδυτικά σχέδια. Γι' αυτό άλλωστε η άνευ προηγουμένου καταστολή που έχει υποστεί, στόχευε και στο να αποτραπεί η εξάπλωση του αγώνα, ή/και αντίστοιχες αντιστάσεις σε άλλα αναπτυξιακά εγκλήματα.

Στη Β.Α. Χαλκιδική...

Ο αγώνας ενάντια στα μεταλλεία, δεν ξεκίνησε το Φεβρουάριο του '13, όταν – μετά τον εμπρησμό του εργοταξίου στις Σκουριές – κράτος και εταιρεία, μην έχοντας πλέον τη δυνατότητα να φιμώσουν ένα ήδη μαζικότατο κίνημα αντίστασης, κατέφυγαν στην προσπάθεια δημιουργίας φοβικού κλίματος στην περιοχή, καθιστώντας ως «παράπλευρη απώλεια» τον αγώνα που έγινε γνωστός σε διεθνές επίπεδο μέσα από τον εμπρησμό του εργοταξίου και την καταστολή που ακολούθησε. Είναι γεγονός ότι ο αγώνας μαζικοποιήθηκε, με τη διενέργεια πολυάριθμων διαδηλώσεων στο βουνό όπου συμμετείχαν χιλιάδες αγωνιζόμενων κατοίκων και αλληλέγγυων, μετά το Μάρτιο του '12 όταν η βίαιη εισβολή της εταιρείας στο βουνό – μέσω της επίθεσης 400 μισθοφόρων της σε 40 αγωνιζόμενους κατοίκους και της καταστροφής του φυλακίου αγώνα των κατοίκων – άνοιξε το δρόμο για την έναρξη των εργασιών της.

Οι απαρχές του αγώνα τοποθετούνται πριν 10 χρόνια, ο αγώνας αυτός πλαισιώνεται από ανθρώπους με πολύ διαφορετικές καταβολές, οι οποίοι επιμένουν να αντιστέκονται απέναντι στην ανάπτυξη των μεταλλευτικών δραστηριοτήτων της εταιρίας.

Κατά τη διάρκεια όλων αυτών των χρόνων, ο αγώνας της Χαλκιδικής έχει πάρει ποικίλες μορφές, που συνθέτουν από κοινού την πραγματικότητά του: άλλοτε παρεμβάσεις σε συνέδρια της εταιρίας, πορείες ή συγκεντρώσεις στο βουνό, διαδηλώσεις και συναυλίες, εκδηλώσεις σε χωριά και μεγάλες πόλεις, αποκλεισμούς δρόμων και άλλοτε καταστροφές σε υλικοτεχνικό εξοπλισμό της εταιρείας, με σκοπό πάντα το μπλοκάρισμα του έργου, αλλά και με πάγια διεκδίκηση τον αποχαρακτηρισμό της Χαλκιδικής από μεταλλευτική ζώνη και την αποκατάσταση όσων περιοχών έχουν ήδη πληγεί.

Επειδή όμως, η μια βιομηχανία φέρνει την άλλη, ο αγώνας ενάντια στα μεταλλεία δεν αποτελεί απλά ένα ακόμη πεδίο καταστολής,

αλλά ένα δοκιμαστικό πεδίο πρωτοεμφανιζόμενων και αναβαθμισμένων κατασταλτικών πρακτικών και μιας γενικευμένης κατάστασης εξαίρεσης, που προορίζεται για να εφαρμοστεί στη συνέχεια στο σύνολο των κοινωνικών αγώνων, αλλά και σε όλο το φάσμα της ζωής μας, απειλώντας ευθέως τις ελευθερίες μας. Η προσπάθεια του κράτους να διασφαλίσει την ανάπτυξη της βιομηχανίας εξόρυξης στην περιοχή, περιλαμβάνει την ταυτόχρονη ανάπτυξη μιας βαριάς βιομηχανίας διώξεων, η οποία έχει εγκαθιδρυθεί προκειμένου, να στοχοποιήσει το κοινωνικό κίνημα ενάντια στα μεταλλεία, να εμποδίσει την εξάπλωση του αγώνα πέρα από τα γεωγραφικά όρια της Χαλκιδικής και να επιδείξει αποτελεσματικότητα στην πάταξη αυτού που ορίζει ως «ανομία». Στην προσπάθειά του αυτή, έχει επιχειρήσει να κατασκευάσει σενάρια για υποτιθέμενες εγκληματικές οργανώσεις που δρουν στην περιοχή εμποδίζοντας την ανάπτυξη της χώρας. Χαρακτηριστικό μάλιστα είναι το γεγονός ότι η ποινικοποίηση αυτή δεν αναφέρεται μόνο στην πράξη, αλλά και στην ίδια τη σκέψη και τη βούληση, γεγονός που έχει ανοίξει το δρόμο για την άσκηση φρονηματικών διώξεων.

Όπως ήταν αναμενόμενο, η Χαλκιδική αποτέλεσε πεδίο δοκιμών αναβαθμισμένων κατασταλτικών πρακτικών που απέβλεπαν στην τρομοκράτηση των αντιστεκόμενων: σοβαροί τραυματισμοί από την άσκηση νόμιμης βίας, με μανιώδεις ρίψεις δακρυγόνων σε ευθεία βολή, πρωτοφανή μεγέθη δυνάμεων καταστολής σε διαδηλώσεις, αλλά και μέσα στα χωριά μετά την καταστροφή του εργοταξίου της εταιρείας, εκατοντάδες πολύωρες προσαγωγές διαδηλωτών χωρίς την παρουσία δικηγόρων, λήψη DNA από 100άδες αγωνιζόμενους χωρίς να έχουν καν απαγγελθεί κατηγορίες και σε κάποιες περιπτώσεις δια της βίας. Η άνευ προηγουμένου τρομοκράτηση και καταστολή που έχει επιβληθεί, όχι μόνο δεν προκάλεσε ως απάντηση την όξυνση του αγώνα, αλλά είχε ως αποτέλεσμα την αποδυνάμωσή του, λόγω της επικράτησης του φόβου. Χαρακτηριστικό είναι το παράδειγμα της κινητοποίησης στο βουνό, στις 21 Οκτώβρη '12, όπου η άγρια καταστολή κατάφερε να εκφοβίσει μεγάλα τμήματα του κινήματος, με αποτέλεσμα να μην πραγματοποιηθεί έκτοτε άλλη τόσο μαζική πορεία στο βουνό.

Επιπλέον, ο φόβος που επιβλήθηκε, σε συνδυασμό με την έλλειψη – τουλάχιστον στη συντριπτική πλειοψηφία του κινήματος – πρότερης εμπειρίας λήψης DNA, καθώς και γνώσης των δικαιωμάτων που αφορούν σε αυτή, ήταν αναπόφευκτο να οδηγήσει στην κατά συρροή παράδοση του γενετικού υλικού ενός πλήθους ανθρώπων. Τα ζωντανά αντανακλαστικά του κινήματος ωστόσο αποδείχθηκαν όταν με απαρχή την πρωτοβουλία ενός αγωνιζόμενου να αντισταθεί στη λήψη DNA, ακολούθησαν στη συνέχεια και άλλοι την ίδια τακτική – είτε της ολικής άρνησης είτε της μη συγκατάθεσης.

Επιπλέον, σε ό,τι αφορά στην κατά συρροή λήψη DNA, είναι προφανές ότι οι διωκτικές αρχές αποσκοπούν στη χρήση γενετικού υλικού, προκειμένου να προσδώσουν ένα δήθεν ορθολογικό και επιστημονικοφανές έρεισμα στις παράλογες διώξεις που κατασκευάζουν, παρά το γεγονός ότι η μέθοδος ταυτοποίησής του δεν μπορεί σε καμία περίπτωση να αποτελέσει αξιόπιστο «αποδεικτικό στοιχείο», μιας και το DNA μπορεί να αναπαραχθεί και να μεταφερθεί από τρίτους κατά βούληση, χωρίς να μπορεί να προσδιοριστεί επακριβώς ο χρόνος και ο τόπος κατά τον οποίο έγινε η μεταφορά του γενετικού αποτυπώματος. Είναι φανερό επίσης η απόπειρα δημιουργίας και διατήρησης τράπεζας γενετικού υλικού στην περιοχή, που συνιστά στην ουσία την εφαρμογή ενός βιολογικού φακελώματος που θα είναι πάντα διαθέσιμο προς χρήση, σύμφωνα με τις εκάστοτε εντολές της εξουσίας και αποσκοπεί στην επιβολή ενός καθεστώτος ομηρίας στους αγωνιζόμενους.

Συνολικά, από το Μάρτιο του '12 μέχρι σήμερα, έχουν συνταχθεί τουλάχιστον 30 δικογραφίες, στις οποίες συμπεριλαμβάνονται 400 κατηγορούμενοι με αρκετά άτομα να κατηγορούνται για πολλές υποθέσεις. Επίσης, 50 άτομα στοχοποιούνται στο πλαίσιο των δύο μεγάλων δικογραφιών που περιλάμβαναν την κατηγορία σύστασης εγκληματικής οργάνωσης (187) – 21 άτομα συμπεριλαμβάνονται στη δικογραφία του εμπρησμού του εργοταξίου, της οποίας η δίκη έχει οριστεί 09 Νοεμβρίου 2017 και 29 26 άτομα στη δικογραφία που αφορά ενέργειες που έλαβαν χώρα κατά την κινητοποίηση στο Λάκκο Καρατζά Μ. Παναγίας, το Μάιο του '13 και στην ευρύτερη

περιοχή της Ιερισσού (από τις αρχές Μαΐου μέχρι και τις 25 Αυγούστου '13) της οποίας η δίκη έχει οριστεί 21 Σεπτεμβρίου 2017.

Αξιοσημείωτο είναι το γεγονός ότι η δικογραφία αυτή είναι η πρώτη στον αγώνα της Χαλκιδικής, η οποία στηρίχθηκε κατά κύριο λόγο στο περιεχόμενο των συνομιλιών των εμπλεκόμενων προσώπων που καταγράφηκαν ύστερα από άρση του τηλεφωνικού τους απορρήτου, ποινικοποιώντας το όποιο περιεχόμενό τους, αλλά και από δημοσιεύσεις σε ηλεκτρονικούς ιστότοπους.

Σε σχέση με τις διώξεις

Η κατασταλτική επίθεση ορίζεται δυναμικά, ανάλογα με την εκάστοτε κατάσταση του κινήματος, με στόχο πάντα τον περιορισμό των αντιστάσεων/ κινητοποιήσεων, ο οποίος άλλοτε επιδιώκεται με την καταστολή των αντιστάσεων μέσω της τρομοκράτησης και άλλοτε με την αποφυγή της πρόκλησής τους. Έτσι, κατά το διάστημα μετά τον εμπρησμό του εργοταξίου, το κράτος επέβαλε σε κάποιους προφυλακίσεις και στους υπόλοιπους εγγυήσεις. Πραγματώνοντας με αυτόν τον τρόπο, τη φίμωση ενός τότε δυναμικού κινήματος, το οποίο ωστόσο δεν είχε την πολιτική εμπειρία να αντισταθεί στον τρόπο που του επιβαλλόταν, με αποτέλεσμα το συνολικότερο πάγωμα των κινηματικών διαδικασιών του αγώνα κατά τη διάρκεια των 4 προφυλακίσεων.

Μια ενέργεια την οποία το κίνημα φάνηκε ό,τι δεν ήταν έτοιμο να υπερασπιστεί συλλογικά, ώστε να δείξει έμπρακτα την αλληλεγγύη του σε όλους τους διωκόμενους μέσα από την συνέχιση του ίδιου του αγώνα. Σε αντίθεση με αυτό, στους υπόλοιπους διωκόμενους, με το να μην επιβάλλονται ούτε καν εγγυήσεις, επιλέγεται να μην προκληθεί η τυχόν αναζωπύρωση ενός κινήματος σε ύφεση, το οποίο θα ήταν ενδεχομένως πιο ώριμο για να απαντήσει κινηματικά στις επιθέσεις της κυριαρχίας. Την ίδια στιγμή μέσω, των δικογραφιών που δεν έχουν ακόμη συνταχτεί και αφορούν αρκετές κινητοποιήσεις, της επιβολής περιοριστικών όρων και επιπλέον μέσα από την απαγόρευση της πρόσβασης στο

βουνό σε ορισμένους διωκόμενους αλλά και μέσα από τις δίκες που εκκρεμούν, συντελείτε ένα καθεστώς ιδιότυπης ομηρίας, διαρκώς αυξανόμενο και μεταβαλλόμενο ανάλογα με τις συνθήκες, καταφέροντας με αυτόν τον τρόπο να διαχειρίζονται, σε ένα βαθμό, τον ίδιο τον αγώνα.

Ο αντίκτυπος των δημοτικών αλλά και εθνικών εκλογών...

Θα τις αναφέρουμε γιατί απασχόλησαν έντονα τα χωριά γύρω από την εξόρυξη, αλλά και κατά κύριο λόγο τις επιτροπές ενάντια στην εξόρυξη χρυσού. Γνωρίζουμε ότι ο χαρακτήρας των τοπικών και των εθνικών εκλογών για το μέλλον της εξόρυξης ήταν δημοψηφισματικός, όμως το κεντρικό ζήτημα που έμπαινε αλλά μπαίνει και τώρα, είναι αν θα παραμείνει το κίνημα όρθιο έχοντας τον αγώνα στα χέρια του και θα κινείται με βάση το ακηδεμόνευτο και αδιαμεσολάβητο ή αν θα μεταθέσει τη δυναμική του στο παραδοσιακό και στην ανάθεση.

Ο εφesusχασμός του κινήματος και η σχέση με την ανάθεση...

Μετά το πέρας των δημοτικών εκλογών, το κίνημα βρέθηκε σε μια κατάσταση αδρανοποίησης, τόσο σε σχέση με τη προεκλογική περίοδο, όσο και με το αποτέλεσμα, το οποίο έθεσε μεγάλο κομμάτι της τοπικής κοινωνίας σε κατάσταση αναμονής, επιπλέον σε αυτή την κατάσταση συνέδραμε το ευμενές αποτέλεσμα των ανακρίσεων, των δυο μεγάλων δικογραφιών που συμπεριλάμβαναν την κατηγορία της εγκληματικής οργάνωσης, οι οποίες επέφεραν περιοριστικούς όρους, αντί των εγγυήσεων ή προφυλακίσεων. Χρειάστηκαν να περάσουν αρκετοί μήνες και να υπάρξει ένα κλίμα εθνικών εκλογών στην ατμόσφαιρα ώστε να συναντήσουμε μαζικές, όχι όμως όπως παλιά, και δυναμικές κινητοποιήσεις, χωρίς βέβαια αυτό να σημαίνει πως δεν υπήρχαν άλλες κινητοποιήσεις σε όλο αυτό το διάστημα οι οποίες δημιουργούσαν πίεση σε ένα βαθμό απέναντι στις εργασίες της εταιρίας.

Πλέον βρισκόμαστε σε μια χρονική περίοδο κατά την οποία η εταιρεία τελειώνει τις εργασίες της πλησιάζοντας προς την εξόρυξη και τη χημική επεξεργασία, παρά την όποια διαιτησία με το κράτος και την επικοινωνιακή αναβολή των εγκαινίων της μονάδας στην Ολυμπιάδα. Ούτως ή άλλως όσα νομικά εμπόδια έχει συναντήσει η εταιρεία μέχρι τώρα είτε από το κίνημα είτε από το κράτος τα έχει παρακάμψει ή αντιμετωπίσει με ευκολία έχοντας πάντα και το ΣΤΕ για την ύστατη δικαίωση.

Ενώ από την άλλη η βιομηχανία διώξεων μετράει ήδη, στην επέλασή της, την στοχοποίηση 100αδων αγωνιστών που βρίσκονται υπό ομηρία – σε ορισμένους από τους οποίους έχει ήδη απαγορευτεί η πρόσβαση στο βουνό – και απειλεί δυνητικά ολοένα και περισσότερους ανθρώπους προκειμένου να αποτρέψει τη συμμετοχή τους στο κίνημα, είτε με τις υποθέσεις που εκκρεμούν είτε με τις προσεχείς δίκες που πλησιάζουν, από εστιάζοντας εν τέλει, ανά περιόδους, τον ίδιο τον αγώνα.

Σε μια τέτοια συγκυρία, η συνέχιση και αναβάθμιση του αγώνα είναι κρίσιμη γιατί αλλιώς... σε λίγους μήνες, πέρα από ό,τι θα λειτουργεί το εργοστάσιο εμπλουτισμού στην Ολυμπιάδα, έχει διανοιχθεί ήδη στην περιοχή ο κρατήρας, για την ανοιχτή εξόρυξη χρυσού, θα έχει κατασκευαστεί και το εργοστάσιο που θα επεξεργάζεται θρύμματα γης, παραγόμενα από συνεχείς εκρήξεις με δυναμίτη και τα τοξικά απόβλητα της διαδικασίας θα εναποτίθενται σε 2 τεράστιες τεχνητές λίμνες τελμάτων στα ρέματα Καρατζά κ' Λουτσάνικο τα οποία βρίσκονται υπό κατασκευή, παρά το γεγονός ό,τι την ίδια ώρα εκκρεμεί η εκδίκαση των αδειών τους στο ΣΤΕ.

Επίσης μέσα στο επενδυτικό σχέδιο της εταιρείας βρίσκονται μια σειρά από αντίστοιχα έργα από την Β.Α Χαλκιδική μέχρι την Θράκη. Χαρακτηριστικό είναι η πρόσφατες εργασίες της εταιρείας με γεωτρύπανα στο κοίτασμα Τσικάρα το οποίο είναι 10 φορές μεγαλύτερο από αυτό των Σκουριών και βρίσκεται σε ευθεία απόσταση 3 χλμ. από τις Σκουριές μεταξύ Γωματίου και Μ. Παναγίας.

Όλα αυτά συνεπάγονται μη αναστρέψιμες καταστροφές για το περιβάλλον και την ίδια τη ζωή των τοπικών κοινοτήτων σε έναν χρονικό ορίζοντα που δεν είναι τελικά και πολύ μακριά.

Στο σημείο αυτό θα πρέπει να επισημάνουμε ότι παρά το γεγονός ότι σε ένα μεγάλο βαθμό, οι αποφάσεις των επιτροπών αγώνα, λαμβάνονται μέσα από συλλογικές αμεσοδημοκρατικές διαδικασίες, διατηρείται ωστόσο από σημαντικό τμήμα του κινήματος η εμπιστοσύνη στη θεσμική διαχείριση, που εκφράζεται μέσω πρακτικών ανάθεσης: στη δικαιοσύνη, σε εκλεγμένους αντιπροσώπους, σε ηγετικούς ρόλους, σε ειδικούς και αυθεντίες.

Αυτό το συναντάμε σε διάφορες στιγμές του αγώνα, όπως για παράδειγμα στον γενικότερο τρόπο αντιμετώπισης των διώξεων, μέσα από την εναπόθεση της αντιμετώπισής τους καθαρά σε δικονομικούς χειρισμούς και όχι στο βάρος και την σημασία τόσο της αλληλεγγύης όσο και της συνέχισης του ίδιου του αγώνα. Ακόμη, η επιχειρηματολογία με εμμονή από κομμάτια του κινήματος, περί παρανομιών της εταιρίας αλλά και παράνομου έργου εισάγει μια προβληματική, στην οποία ενισχύεται η επίκληση στη νομιμότητα με προφανείς κινδύνους, πόσο μάλλον όταν το έργο κάποια στιγμή θα είναι νόμιμο. Επιπλέον, όσον αφορά την εναπόθεση στο θεσμικό, χαρακτηριστικό είναι το παράδειγμα του ΣΤΕ, χωρίς αυτό να σημαίνει πως δεν είναι απαραίτητα τα νομικά όπλα από μεριάς χρήσης του κινήματος, αλλά όταν το κίνημα περιμένει και κινείται γύρω από τις αποφάσεις και τις εξελίξεις, οι οποίες λαμβάνουν χώρα μακριά από αυτό και χωρίς να το λαμβάνουν σοβαρά υπόψη, τότε επικρατεί η μονόδρομη επανάπαυση στους θεσμούς.

Αξίζει βέβαια να αναφερθεί το παράδειγμα του The Mall στην Αθήνα, το οποίο κατασκευάστηκε χωρίς σχετική άδεια, με αποτέλεσμα όταν έφτασε η υπόθεση του, στο ΣΤΕ το ίδιο αποφάνθηκε «...και τώρα τι να κάνουμε να το γκρεμίσουμε», ερχόμενοι στη περίπτωση της Χαλκιδικής, κατά την οποία με παρόμοιους ισχυρισμούς και ενώ σε μεγαλύτερο βαθμό οι καταστροφές είναι ήδη μη αναστρέψιμες θα μπορούσε να συμβεί το

ίδιο. Πόσο μάλιστα όταν σήμερα ο υπουργός δηλώνει ότι έχουν δοθεί το 60% των αδειών οπότε τι να κάνει να μην δώσει τις υπόλοιπες, χαρακτηρίζοντάς τις μάλιστα άδειες ρουτίνας ενώ την ίδια στιγμή έχει προσφύγει στη διαιτησία με την εταιρεία.

Η αντιστροφή των ρόλων και ο «αγώνας» των μεταλλωρύχων...

Η εταιρεία, έχοντας **θεωρητικά** απέναντι της, τη δημοτική αρχή αλλά και την κυβέρνηση αντιμετώπισε ένα υποτιθέμενο κλίμα αμφισβήτησης της κυριαρχίας της στην περιοχή, οπότε με τη σειρά της καλέστηκε να προασπίσει για πρώτη φορά, μόνη της στην ουσία, το έργο. Στο παρελθόν, όταν σε διάφορες στιγμές εκδίδονταν αποφάσεις για προσωρινή παύση των εργασιών είτε από κινήσεις του κινήματος, είτε του κράτους, η εταιρεία απαντούσε πιέζοντας τους θεσμικούς φορείς, κυρίως την δικαιοσύνη, σε όλα τα επίπεδα, όμως πέρα από το ΣΤΕ πάντα το τελευταίο της χαρτί είναι οι εργαζόμενοι, τους οποίους χειρίζεται από την μια ως θύματα, από την άλλη ως μισθοφορικό στρατό και όπως έχουμε δει και ως ασπίδα.

Ενδεικτικό ήταν το κλίμα που επικράτησε μετά τις δημοτικές εκλογές από τις επιθέσεις των εργαζόμενων της εταιρείας σε αντιστεκόμενους κατοίκους: σπασμένα καταστήματα, καμένες αποθήκες, απειλές και προπηλακισμοί ανθρώπων που εναντιώνονται στην εξόρυξη. Η βία των μεταλλωρύχων δεν συναντάται μόνο μέσα στην εργασία τους, δηλαδή την καταστροφή ενός ολόκληρου βουνού με ότι αυτό συνεπάγεται, αλλά συναντάται και μέσα από τις εκάστοτε ορέξεις τους για τραμπουκισμούς ή ξυλοδαρμούς σε αγωνιζόμενους ενάντια στα μεταλλεία, χωρίς βέβαια αυτό να μένει αναπάντητο.

Με αυτόν τον τρόπο η εταιρεία έχει εφεύρει ένα νέο υποκείμενο αγώνα στην Χαλκιδική, αυτό που αγωνίζεται για να υπερασπιστεί την τίμια δουλειά του, η οποία βέβαια, θα σημαίνει τον θάνατο της περιοχής όπως την γνωρίσαμε. Αυτό το υποκείμενο δεν έχει σημασία εάν αμείβεται καλά ή όχι, για να το συγκρίνουμε με

βάση τους μισθοφόρους που γνωρίζουμε. Απεναντίας, αυτό το οποίο έχει σημασία είναι το γεγονός ό,τι από μόνο του εδώ και καιρό έχει διαλέξει θέση και η θέση του αυτή είναι απέναντι στο κίνημα, το οποίο αργά ή γρήγορα θα ξανά βρεθεί αντιμέτωπο με αυτήν την κατάσταση, στην οποία οι εργαζόμενοι θα προσπαθούν οικειοθελώς να προστατεύσουν την επένδυση με κάθε απαιτούμενη θυσία και αγώνα και απέναντι σε αυτή την κατάσταση το κίνημα δεν μπορεί παρά να τους αντιμετωπίζει, σαν αυτό που έχουν επιλέξει οι ίδιοι να είναι...

Κλείνοντας...

Το θεμελιώδες λοιπόν ζήτημα που μπαίνει σήμερα στον κόσμο που αγωνίστηκε όλα αυτά τα χρόνια δεν είναι να μεταθέσει στους υπεύθυνους τοπικούς και εθνικούς την επίλυση της εξόρυξης, ούτε να φαντάζεται και να περιμένει την όποια νομική κίνηση που θα μπλοκάρει το έργο ως δια μαγείας. Όσο το κίνημα θα βρίσκεται σε κατάσταση αναμονής και ανάθεσης, στην ελπίδα της θεσμικής λύσης και στον δρόμο των δικαστηρίων αντί του σκληρού αγώνα, τόσο το έργο θα προχωράει δημιουργώντας ολοένα και περισσότερο τετελεσμένα και το κίνημα θα σαπίζει στον λάκκο που το ίδιο έσκαψε.

Η μέχρι τώρα πράξη απέδειξε ό,τι οι κάτοικοι και οι αλληλέγγυοι με τον αγώνα τους, μπορούν να αλλάξουν τους συσχετισμούς και τις δικαιοδοσίες και μάλιστα σε συνθήκες απόλυτα εχθρικές, όταν απ' τη μια είχαν απέναντι την απελθούσα δημοτική αρχή του αξιοθρήνητου Πάχτα και απ' την άλλη το κράτος με όρους σκληρής καταστολής και πολέμου... Η τύχη της εξόρυξης είναι στην δικαιοδοσία του κινήματος και σ' αυτή την παρακαταθήκη δεν πρέπει να γίνει καμιά έκπτωση, μην ξεχνώντας ό,τι ο ίδιος ο αγώνας κατέδειξε πως όσο καταστροφική είναι η εξόρυξη, άλλο τόσο καταστροφική είναι και η άνευ όρων ανάθεση.

Αν δεν υπήρχε συμμετοχή, αν δεν υπήρχε πρωτοβουλία πάνω στον κοινό στόχο κατά της εξόρυξης, η Β.Α. Χαλκιδική θα ήταν σήμερα στα αζήτητα. Αν είναι όμως να αλλάξει πραγματικά κάτι, θα πρέπει να συγκροτηθούν νέοι θεσμοί, θεσμοί που δεν έχουν καμιά

σχέση με το παραδοσιακό και την ανάθεση αλλά με την συμμετοχή και την ανάληψη ευθυνών. Δίνοντας τη δυνατότητα στους κατοίκους να νιώθουν και να είναι πραγματικά κύριοι του εαυτού τους και του τόπου τους. Κι αυτούς τους νέους θεσμούς μόνο το κίνημα μπορεί να τους συνδιαμορφώσει και να τους καθιερώσει. Οι καλές προθέσεις δεν αρκούν, αν δεν υπάρξει ριζική αλλαγή σε αυτή τη σχέση μέσα από μια αυτοθέσμιση.

Ριζική αλλαγή σημαίνει το πέρασμα της πραγματικής εξουσίας στις τοπικές, ανοιχτές συνελεύσεις, πάνω σε μία καταστατική συμφωνία για το παρόν και το μέλλον της περιοχής. Αυτό σημαίνει πλήρης αναδιάρθρωση του παραγωγικού τομέα, δίνοντας βάρος στο συλλογικό, στο ισότιμο, στην αλληλεγγύη, στη δημιουργία νέου, ελεύθερου, δημόσιου και κοινωνικού άξονα που να ενώνει το βουνό και τη θάλασσα, μια νέα δηλαδή ελεύθερη και συνάμα προστατευτική προσβασιμότητα, στο φυσικό και παραγωγικό πλούτο της περιοχής.

Το πολιτικό πλαίσιο αυτής της συμφωνίας δεν μπορεί παρά να αντληθεί από την εμπειρία του πολύχρονου κινήματος κατά των μεταλλείων και από την αλληλεγγύη που εισέπραξε σε τοπικό, εθνικό και διεθνές επίπεδο. Μια αλληλεγγύη που μπορεί να αποτελέσει την κινηματική απάντηση για την εναλλακτική βιωσιμότητα της περιοχής. Αυτές οι αλλαγές δεν έχουν καμιά σχέση με τον εμπορευματικό-επιχειρηματικό κόσμο για τον οποίο στρατηγικός στόχος είναι το χρήμα και το κέρδος με αναπόδραστο αποτέλεσμα την ιδιώτευση και την εξορία του συλλογικού από την δημόσια σφαίρα. Αυτήν την επανανοηματοδότηση του συλλογικού έκανε πράξη ο αγώνας στην περιοχή κι αυτό είναι το βασικό του στήριγμα για να συνεχίσει και δεν μένει παρά να το θεσμίσει σε όλους τους τομείς της ζωής. Αυτό είναι το πραγματικό νόημα της άμεσης δημοκρατίας.

Βέβαια όλα αυτά δεν έχουν κανένα νόημα συζήτησης τόσο εάν δεν ενδιαφέρουν την ίδια την τοπική κοινωνία όσο και αν το κίνημα περιμένει την διαιτησία μεταξύ κράτους και εταιρίας να φέρει αποτελέσματα από μόνη της. Αλλιώς θα πρέπει το ίδιο να πάρει την δυναμική της κατάστασης στα χέρια του, ορίζοντας μια

ακηδεμόνευτη στρατηγική και μέσα από τον αδιαμεσολάβητο αγώνα να θέσει το ίδιο τις καταστάσεις που θα δημιουργήσουν τετελεσμένα απέναντι στην εταιρία. Η συνέχιση και η όξυνση του αγώνα απέναντι στην εταιρία και σε όποιον την προασπίζεται σίγουρα είναι ο δύσκολος δρόμος, ιδίως μετά από όλη αυτήν την εμπειρία των επακόλουθων της όξυνσης του αγώνα, της καταστολής και των διώξεων, είναι όμως ο μόνος δρόμος απέναντι σε μια εξόρυξη που θα μεταναστεύσει χωριά ολόκληρα και θα καταστρέψει ανεπανόρθωτα τα πάντα γύρω της.

Οι αγώνες δεν έχουν ημερομηνίες λήξης. Η αναμέτρηση συνεχίζεται, ο αγώνας συνεχίζεται.

ΥΓ1: Οι σκουριές δεν είναι και τόσο μακριά...

ΥΓ2: Ραντεβού στον Κάκκαβο...

* κατηγορούμενος στην υπόθεση Καρατζά – Εισήγηση στο Φεστιβάλ Άμεσης Δημοκρατίας 2017

Σε Καθεστώς που Φυλακίζει Άδικα, η Θέση του Δίκαιου Βρίσκεται στη Φυλακή

Γιώργος Κτενάς

Αφετηρία της διανοητικής υπόστασης του Μαρξ, αποτελεί η περίφημη 11^η θέση για τον Φόιερμπαχ: *«Οι φιλόσοφοι μέχρι τώρα προσπαθούσαν να εξηγήσουν τον κόσμο, με διάφορους τρόπους. Αυτό που έχει σημασία τώρα, είναι να τον αλλάξουμε»*. Κι εδώ ας μας επιτραπεί να συμπληρώσουμε τον κορυφαίο διανοητή: Για να αλλάξει ο κόσμος, για να αλλάξει η κοινωνία που μέλη της είμαστε όλοι εμείς, πρέπει πρώτα να την κατανοήσουμε. Να τη

στήσουμε απέναντι μας σαν πολιτικό υποκείμενο, να της κάνουμε σωστές ερωτήσεις και να πάρουμε τις κατάλληλες απαντήσεις.

Οπότε χρειάζεται να δούμε την κοινωνία που ζούμε, να τη μάθουμε, να την ερμηνεύσουμε σωστά και έπειτα να προσπαθήσουμε να την αλλάξουμε – με το να αλλάξουν οι άνθρωποι που τη στελεχώνουν. Διαφορετικά κάθε προσπάθεια θα πέσει στο κενό.

Μήπως όμως μπορούμε από τον μικρόκοσμο της ελληνικής κοινωνίας, να αναδυθούμε στον μακρόκοσμο έξω από αυτήν και να πάρουμε τις ίδιες απαντήσεις; Γιατί παρά τα ευδιάκριτα χαρακτηριστικά των λαών, όλοι σε έναν μεγάλο βαθμό είναι βυθισμένοι στο σύστημα του γραφειοκρατικού ύστερου καπιταλισμού. Και στη συντριπτική πλειοψηφία τους, τα πολιτικά καθεστώτα αποτελούν οικονομικές ολιγαρχίες. Με τον Καστοριάδη να σημειώνει ότι αποτελεί ιδεολογική οπισθοχώρηση και ιστορική αμνησία η αποδοχή, στις μέρες μας, της λέξης δημοκρατία. Μία πολύ απλή έννοια, που δεν αντιστοιχεί σήμερα στην πραγματικότητα που εκφράζει. Ο λόγος; Η αυξανόμενη πολιτική απάθεια στο σύνολο του πληθυσμού, η ηλιθιότητά του. Και να θυμίσουμε ότι η αγγλική λέξη *idiotie*, που σημαίνει ηλιθιότητα, προέρχεται από την ελληνική λέξη *ιδιώτης* (-*idiot*). Εκείνος που ιδιωτεύει και δεν είναι ικανός να ασχοληθεί με τα δημόσια δηλαδή. Ή, ίσως, εκείνος που φοβάται να τα αλλάξει.

Κι εδώ μπαίνει ένα πολύ σοβαρό ερώτημα, που απασχολεί αιώνες την πολιτική φιλοσοφία: Πώς μπορεί να υπάρξει ως ελεύθερος ένας άνθρωπος μέσα σε μία κοινωνία, όταν υπακούει στους νόμους της ακόμα κι αν διαφωνεί με αυτούς; Υπάρχει πραγματική ελευθερία; Να το δούμε όμως σε άλλη βάση: Έχει σημασία η υπακοή σε νόμους που είναι άδικοι και δεν τεκμηριώνονται κοινωνικά (ετερονομία) ή χρειάζεται μία μαζική ανατρεπτική διάθεση εναντίον αυτών των νόμων; (– «*Τι είναι η αυτονομία; Να μπορούμε ανά πάσα στιγμή να πούμε: αυτός ο νόμος είναι δίκαιος;*» – Απόσπασμα συνέντευξης του Κορνήλιου Καστοριάδη στη *Revue de MASS*).

Κι εδώ αναδεικνύεται ένα άλλο ερώτημα: Ποιος ορίζει ποιοι

νόμοι είναι καλοί και ποιοι όχι. Μία καλή απάντηση δίνει ο Θωρώ, στην Πολιτική Ανυπακοή: Σε ένα καθεστώς που φυλακίζει άδικα, η θέση τού δίκαιου βρίσκεται στη φυλακή. Μήπως λοιπόν ο υπέρτατος νόμος θα πρέπει να αφορά την ανθρώπινη ζωή και αξιοπρέπεια; Κι αν ναι, τελικά πρέπει να πάει στη φυλακή εκείνος που κλέβει μία φρατζόλα για να ζήσει ή ο υπουργός που δεν του εξασφαλίζει αξιοπρεπείς συνθήκες διαβίωσης;

Να πάρουμε το παράδειγμα της Ιερισσού και ολόκληρης της Χαλκιδικής. Όταν μία πολυεθνική εμφανίστηκε ξαφνικά στην περιοχή, αλλοιώνοντας το περιβάλλον, ανατρέποντας την αρμονία τής φύσης και τσαλαπατώντας την ανθρώπινη αξιοπρέπεια. Στέλνοντας ξεκάθαρο μήνυμα θανάτου προς τους κατοίκους της περιοχής, με την φροντίδα και την αμέριστη συμπαράσταση του κράτους. Μεσημέρι Κυριακής, παρουσία του γράφοντος, δεκάδες άνδρες τής αστυνομίας απαγόρευσαν την είσοδο στο δάσος σε μία ομάδα ολιγάριθμων επισκεπτών, επειδή η περιοχή είναι ιδιωτική. Φαίνεται ότι το ίδιο ισχύει και για την ελληνική αστυνομία, είναι ιδιωτική. Οι κάτοικοι της Ιερισσού και άλλων περιοχών τής Χαλκιδικής αντιστάθηκαν (και συνεχίζουν να το κάνουν), απέναντι σε ένα άθλιο νομικό πλαίσιο που δεν έχει στραγγαλίσει όμως το αίσθημα δικαιοσύνης που κυριαρχεί μέσα τους. Σε έναν ηρωικό αγώνα, που έχει πολιτικοποιήσει την καθημερινότητά τους, αναγκάζοντάς τους κάθε μέρα να βγαίνουν πιο δυνατοί.

Ιδού, λοιπόν, πεδίο δόξης λαμπρό: Είμαστε μαζί με τους κατοίκους τής Χαλκιδικής και ενάντια στους νόμους που φτιάχνουν οι ολιγαρχίες αριστερών και δεξιών κοινοβουλίων για χάρη των πολυεθνικών ή θα κοιτάξουμε πάλι τη δουλειά μας για να μην μπλέξουμε;

Εκδήλωση: “Σκουριές: Απέναντι στις ψευτιές και στην καταστολή”

ΣΥΖΗΤΗΣΗ – ΕΚΔΗΛΩΣΗ – ΕΠΑΝΕΚΚΙΝΗΣΗ ΔΡΑΣΕΩΝ

Θα παρουσιαστεί μελέτη των περιβαλλοντικών επιπτώσεων από την εξόρυξη χρυσού στη βα Χαλκιδική.

Ομιλητές:

- Παναγιώτης Μποχώτης (Διωκόμενος)
- Αντώνης Μπούμας (Επιτροπή Αλληλεγγύης στη Χαλκιδική)

7 Μάρτη Τρίτη, 20:00 Νοσότρος (Θεμιστοκλέους 66)

- ΝΑ ΣΤΑΜΑΤΗΣΟΥΝ ΟΙ ΔΙΩΞΕΙΣ ΤΩΝ ΚΑΤΟΙΚΩΝ
- ΝΑ ΦΥΓΕΙ Η ΕΛ ΝΤΟΡΑΝΤΟ ΚΑΙ ΝΑ ΣΤΑΜΑΤΗΣΕΙ Η ΕΞΟΡΥΞΗ

Διοργάνωση: ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ ΣΤΗ ΧΑΛΚΙΔΙΚΗ (ΑΤΤΙΚΗΣ)

ΣΚΟΥΡΙΘΣ

Απέναντι στις προδοσίες, στις ψευτιές, στην καταστολή

Εμείς

ΕΠΙΜΕΝΟΥΜΕ ενάντια στα
σχέδια Κράτους - Κεφαλαίου
της κυβέρνησης Σύριζα-Ανελ
και της Ελ Ντοράντο

Στις 13 Μάρτη **ΔΙΚΑΖΟΝΤΑΙ** στο
τριμελές κακούργιοδικείο
Θεσσαλονίκης, αγωνιστές κάτοικοι
της Ιερισσού και της Μ. Παναγίας,
- μέσα από ένα σχέδιο πλεκτάνης
και σκευωριών- σαν μέλη
«εγκληματικής οργάνωσης»,
για τον εμπρησμό του εργοταξίου
της Ελ ντοράντο
που έγινε στις 17-2- 2013

Γι' αυτό καλούμε **ΟΛΟΥΣ** (άτομα, συλλογικότητες, οργανώσεις) σε:

ΣΥΖΗΤΗΣΗ - ΕΚΔΗΛΩΣΗ - ΕΠΑΝΕΚΚΙΝΗΣΗ ΔΡΑΣΕΩΝ

Τρίτη 7 Μάρτη 20.00μ.μ.

Nosotros
(Θεμιστοκλέους 66 - Εξάρχεια)

ΟΜΙΛΗΤΕΣ

- Παναγιώτης Μποχώτης Διωκόμενος
- Παρουσίαση μελέτης περιβαλλοντικών επιπτώσεων
- Αντώνης Μπρούμας Επιτροπή Αλληλεγγύης στη Χαλκιδική

ΝΑ ΣΤΑΜΑΤΗΣΟΥΝ
ΟΙ ΔΙΩΞΕΙΣ ΤΩΝ ΚΑΤΟΙΚΩΝ
ΝΑ ΦΥΓΕΙ Η ΕΛ ΝΤΟΡΑΝΤΟ
ΚΑΙ ΝΑ ΣΤΑΜΑΤΗΣΕΙ Η ΞΕΟΡΥΞΗ

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ ΣΤΗ ΧΑΛΚΙΔΙΚΗ (ΑΤΤΙΚΗΣ)

Η αριστερά στην εξουσία και η απάντηση των κινημάτων

Γρηγόρης Τσιλιμαντός

Γιατί μας τίθεται σήμερα το ζήτημα η αριστερά στην κυβέρνηση και η απάντηση των κινημάτων; Τι είναι αυτό που διαφοροποιεί την κατάσταση ώστε μια αλλαγή κυβέρνησης να απαιτεί έναν επαναπροσδιορισμό ή καλύτερα την ανάγκη διαύγασης των στόχων, της στρατηγικής και των μέσων που πρέπει είτε να επικαιροποιήσουμε είτε να επαναδιατυπώσουμε; Εάν το κίνητρο βασιζόταν σε έναν ιδεοληπτικό αντικρατισμό αδιατάρακτο στον χώρο και στον χρόνο, τότε η κουβέντα θα απλοποιούνταν, αλλά ταυτόχρονα τα ερωτήματα θα συρρικνώνονταν σε γενικές αρχές και σε ταυτολογικές διατυπώσεις. Όμως όποιος αγωνιά για τον κοινωνικό μετασχηματισμό, όποιος συμμετέχει στα κινήματα που τον προϋποθέτουν και τα προϋποθέτει, οφείλει να διευρύνει τα ερωτήματα αντί να τα συρρικνώνει, να τα γειώνει στην ζωή της κοινωνίας σε πραγματικό χρόνο αντί να τα απογειώνει σε ένα ά-χρονο και ά-χωρο σύμπαν συρρικνώνοντας την κοινωνική του απεύθυνση. Ένας άλλος λόγος, ιστορικός αν προτιμάτε, είναι πως το έργο το έχουμε ξαναδεί.

Από το 81'μέχρι το 84'δεν κουνιόταν φύλλο, με το ΠΑΣΟΚ να πλειοδοτεί διπλασιαστικά στη μισθολογική απαίτηση της τελευταίας ακροαριστερής οργάνωσης, εξαργυρώνοντας την αθέτηση του «ΕΟΚ και ΝΑΤΟ το ίδιο συνδικάτο», με δεύτερο σπίτι, αυτοκίνητο στο παιδί, επιδότηση επί επιδοτήσεων, 4 τηλεοράσεις και πάει λέγοντας.

Σήμερα ο ίδιος κίνδυνος έρχεται απ' την αντιστροφή αυτής της περιόδου. Όχι απ' την παροχή με δάνεια αλλά απ' την επιστροφή των δανεικών και τη συνεχή πτώση του βιοτικού επιπέδου. Όπως

οι παροχές συνέθλιψαν τον κοινωνικό ιστό χωνεύοντας κάθε συλλογική διεργασία μέσα απ την εξατομίκευση και την κατανάλωση, έτσι και η απότομη αποστέρηση αυτής της δυνατότητας μέσα απ' την χρηματοπιστωτική κρίση ή κρίση χρέους, επιχειρεί να συνθλίψει κάθε απόπειρα συλλογικής προσπάθειας.

Σήμερα όσο ποτέ άλλοτε αντιλαμβανόμαστε το μέγεθος της καταστροφής που επέφερε στο συλλογικό ο οικονομισμός της κατανάλωσης και της εξατομίκευσης. Κατά τη γνώμη μου, αυτή η καταστροφή είναι πιο βαθιά από την επιφάνεια της οικονομικής καταστροφής, γιατί για να την αντιμετωπίσεις δεν υπάρχει άλλο καταφύγιο πέρα από την επάνοδο του συλλογικού σ' όλα τα πεδία δράσης, αντίστασης και πρότασης εξόδου. Αυτή η κρίση είναι απείρως σπουδαιότερη από την οικονομική. Σε όποιον εμμένει στο σχήμα ότι η οικονομική κρίση γεννάει επαναστάσεις, θα του αντιτείνω πως γεννάει και πολέμους, εκτρέποντας τη συλλογική δημιουργία προς τη συλλογική καταστροφή.

Η παγίδα του οικονομισμού απειλεί τα κινήματα των τελευταίων ετών, όχι τόσο με μετάλλαξη αλλά με συρρίκνωση. Και για να γίνω πιο σαφής, η αναγωγή του χρέους στο κέντρο της κρίσης δεν υποδηλώνει τίποτα περισσότερο απ' την αναγωγή της οικονομίας στο κέντρο της ζωής. Εδώ και 5 χρόνια, τόσο η αριστερά όσο και η δεξιά σε όλες τις εκφάνσεις της, και τώρα τελευταία και ορισμένοι αναρχικοί, βάλθηκαν σε έναν διαγωνισμό αναλύσεων, ενστάσεων, αντιθέσεων μέσα στον κλειστό πυρήνα της οικονομίας, προσπαθώντας να δώσουν απάντηση ή να επιβάλλουν πολιτικές, σε ένα μέγεθος που τους ξεπερνά, στο βαθμό που αυτό το μέγεθος αντανακλά τις υπερεθνικές σχέσεις ισχύος και δύναμης. Η οικονομία με τον τρόπο που την αντιλαμβάνονται κατέχει μια ντε φάκτο θεμέλια θέση στο σύμπαν της ανθρώπινης ζωής.

Παρ' όλη την κρίση της προόδου, την κρίση της ανάπτυξης, την κρίση της κατανάλωσης, την κρίση της εργασίας, την κρίση του παραγόμενου πλούτου, την οικολογική κρίση, ποτέ δεν τα αντιλήφθηκαν ως κρίση νοήματος, ως κρίση του είναι, αλλά ως κρίση του έχειν ή κρίση κατοχής. Και εδώ, η επιδρομή του έχειν

Ξαναεπιστρέφει προκειμένου να κλείσει ή να επικαλύψει τις τρύπες, τα ρήγματα, που άνοιξαν και ανοίγουν τα κινήματα, που αν μη τι άλλο, δημιούργησαν δρόμους αποκαθής της οικονομίας από το κέντρο της ανθρώπινης ζωής. Είναι εξάλλου και ο μόνος τρόπος επιβίωσης της οικονομίας σ' αυτήν τη θέση.

Ασφαλώς και το χρέος στραγγαλίζει τους οικονομικούς πόρους και αποτελεί το κύριο όπλο των ισχυρών του χρήματος. Αλλά σε αυτό κανείς δεν θα βρεθεί αντίθετος ούτε απ' τα δεξιά, ούτε απ' τα αριστερά, ούτε απ' τα αναρχικά. Αυτό που παραβλέπεται, ως συνήθως, και αποσιωπάται είναι ποιος είναι ο κόσμος (που είναι κι εδώ πέρα από τάξη) που δόμησε το χρέος και ποιος είναι ο κόσμος που δομείται μέσα από την απάντηση για αποπληρωμή, αναδιάρθρωση, ή ολοσχερή διαγραφή.

Ο τρόπος που εξελίσσεται η ιστορία του χρέους (και εδώ οι ευθύνες μπορεί να οδηγήσουν σε νέα αδιέξοδα) και όλη η φιλολογία γύρω απ' αυτό, αναμασά το χρεωκοπημένο σχήμα βάση-εποικοδόμημα, βάσει του οποίου μια διαγραφή (η βάση) είναι αρκετή για να δημιουργήσει ένα νέο εποικοδόμημα. Και εκεί στηρίζονται όλες οι απελευθερωτικές εγγυήσεις για τη συνέχεια και το βάθεμα των αγώνων. Όμως τίθεται τώρα το ερώτημα: Από πού συνάγεται αυτή η βεβαιότητα; Η απάντηση είναι απλή όσο και το καταφύγιό της. Οι παραγωγικές δυνάμεις καθορίζουν τις παραγωγικές σχέσεις. Τότε η κατάληψη της Τρικολάν στη Νάουσα, με πιο ευνοϊκούς όρους (τοπικότητα, πρώτες ύλες, μηχανήματα) γιατί δεν είχε την ίδια εξέλιξη με την κατάληψη της ΒΙΟΜΕ;

Όλη αυτή η μεγαθυμία για το χρέος, προς το παρόν σφυρηλατεί τον φόβο και την ανάθεση απέναντι στις συνέπειές του, με ή χωρίς διαγραφή, μετατρέποντάς το σε χοάνη η οποία απειλεί να καταπιεί όλα τα ζητήματα που έθεσαν και θέτουν τα κινήματα και σε πείσμα τους.

Τα θέατρο της διαπραγμάτευσης προσπαθεί να αναπαραστήσει την ίδια μας την ύπαρξη και είναι μία παράσταση με πολλά επεισόδια. Είναι ο πιο εύκολος δρόμος για να γονατίσεις μια κοινωνία, εκπαιδεύοντάς την σε έναν "έντιμο συμβιβασμό" με το

δίκαιο των ισχυρών. Και αυτή η τυραννία, παρατεταμένη και διαρκής, τείνει να συνθλίψει ό,τι δημιουργικό γέννησε η κρίση αλλά και ό,τι γεννήθηκε πριν απ' αυτήν.

Η απάντηση των κινημάτων δεν θα οριστεί από τη σχέση τους με το χρέος αλλά από την πραγμάτωση των άμεσων στόχων τους που ασφαλώς το εμπεριέχουν αλλά το ξεπερνούν. Να το πούμε λοιπόν ξεκάθαρα: Το φάντασμα της οικονομίας ως θεμέλιο της ανθρώπινης δραστηριότητας όρισε και ορίστηκε απ' το καπιταλιστικό φαντασιακό απ' το οποίο δεν ξέφυγαν ούτε οι μαρξιστές αλλά ούτε και οι αναρχικοί (η αλήθεια είναι σε λιγότερο βαθμό) τόσο σε επίπεδο θεωρίας αλλά και πρακτικής δράσης και οργάνωσης.

Δεν θα σταθώ άλλο στην ιστοριογραφία αυτής της ψευδοεπιστημονικής περιπέτειας που όμως ακόμα μας κυνηγά. Και ιδού πώς αυτό το φάντασμα επιστρέφει στις μέρες μας με έναν καταϊγιστικό τρόπο. Όλα τα κινήματα, από τη Χαλκιδική, την ΕΡΤ, τη ΒΙΟΜΕ, την άμεση διάθεση, τα σκουπίδια, τους ελεύθερους κοινωνικούς χώρους, το νερό κλπ, γιατί κανένα μα κανένα δεν μπήκε στον κόπο αυτής της δραματοποίησης του χρέους; Γιατί δεν το θεωρούν ως ένα θεμέλιο εμπόδιο στην ανάπτυξή τους; Από άγνοια ή από ανικανότητα; Όλοι όσοι μπήκαν σε αυτούς τους αγώνες ρηγάτωσαν την ταφόπλακα της οικονομικής μονομέρειας και απελευθέρωσαν καινούργια νοήματα. Και ποια είναι αυτά τα νοήματα; Το ζήτημα της ταξικότητας του έχειν, που μια ορατή εκδοχή του είναι η αξιολόγηση της σχέσης αφεντικού-εργάτη γύρω απ' το επίπεδο κατανάλωσης. Τίποτα όμως δεν μας λέει πως αυτή η σχέση οδηγεί σ'ένα διαφορετικό τρόπο ύπαρξης. Κι εδώ ακριβώς, αυτός ο διαφορετικός τρόπος ύπαρξης, μια διαφορετική αντίληψη του βίου, απελευθερώθηκε μέσα από τα σύγχρονα κινήματα. Αυτό το ρήγμα είναι για μας το ρήγμα στήριξης και συμμετοχής στους αγώνες. Και αυτό το ρήγμα καλούμαστε να διευρύνουμε.

Εδώ θα σταθώ σε τρία μεγάλα παραδείγματα και ας διερωτηθούμε πού τίθεται το χρέος ως πρώτο και θεμελιακό καθήκον, ή το «εντός ή εκτός Ε.Ε.» ή ο «έντιμος» συμβιβασμός; Είναι η ΕΡΤ, η ΒΙΟΜΕ και η Χαλκιδική. Είναι γνωστά τα περισσότερα αλλά θα

τονίσω μόνο τούτο:

Οι εργαζόμενοι της ΕΡΤ3 και η ΒΙΟΜΕ έθεσαν άμεσα το ζήτημα της βιομηχανικής παραγωγής και της πληροφόρησης κάτω από τον έλεγχό τους. Τί ήταν και είναι όλο αυτό το εγχείρημα, αν όχι άλλος τρόπος ύπαρξης όπως οι ίδιοι τονίζουν; Η άμεση δημοκρατία, ο κοινωνικός έλεγχος, η σύνδεσή τους με τα άλλα κινήματα, η κατάργηση της πυραμιδικής, διευθυντικής οργάνωσης, η αλληλεγγύη που εισέπραξαν, και μάλιστα λειτουργική, δεν είναι μια απάντηση και στο χρέος, και στα μνημόνια, και στην Ε.Ε. και στην αγορά, και στο κράτος; Να σημειώσουμε ότι και οι δύο δεν στάθηκαν στις αποδοχές, αλλά το επέκτειναν στην ουσία του εγχειρήματος. Ποιος θέλει να τους κάνει παρένθεση; Για όσα αφορούν στη ΒΙΟΜΕ: η Φιλίππου, η συνδικαλιστική γραφειοκρατία κυρίως απ' τα αριστερά, και από άρνηση, ανημπόρια, ολιγωρία (;) η κυβέρνηση. Για όσα αφορούν στην ΕΡΤ, η κύρια ευθύνη είναι στην κυβερνώσα αριστερά.

Τέλος, για τη Χαλκιδική, τέθηκε ή δεν τέθηκε το ζήτημα της αποανάπτυξης, μπήκαν ή δεν μπήκαν στο στόχαστρο οι επενδύσεις fast track και οι πράξεις νομοθετικού περιεχομένου, αμφισβητήθηκε ή όχι ο πλούτος ως αξία καθ' εαυτή και συνάμα αμφισβητήθηκε ή όχι η εργασία που τον παράγει και στα μεγέθη που τον παράγει; Προβάλλει ή όχι ένας άλλος τρόπος ύπαρξης στην περιοχή; Είναι ή όχι μάχη αυτού του νέου τρόπου ύπαρξης ενάντια σε μια παράδοση που εξάντλησε τα όριά της και η συνέχισή της μόνο ζημιά ανεπίστρεπτη μπορεί να προκαλέσει; Και όλα αυτά είναι πέρα από την El Dorado και τον Μπόμπολα που είναι γνωστοί και δεν χρειάζεται να ανατρέξει κανείς σε καμία συνομωσία του κεφαλαίου ενάντια στην εργασία, όπως έκανε πχ. το ΚΚΕ το οποίο πίσω απ' την διένεξη των κατοίκων κατά της εξόρυξης και των μεταλλωρύχων, δεν είδε παρά τον εσωτερικό πόλεμο ανάμεσα στο βιομηχανικό και τουριστικό κεφάλαιο. Πείτε μου, ποια ταξική ανάλυση χωράει σε αυτή τη διαμάχη, ποια εργατική πρωτοπορία εκπροσωπεί αυτόν τον πόλεμο; Στην περίπτωση της Χαλκιδικής, η κυβέρνηση κάνει το μόνο που μπορεί να κάνει: να κερδίσει πολιτικό χρόνο, αφήνοντας την εταιρεία

να κερδίζει χρόνο στην λεηλασία της περιοχής.

Αυτός ο πλούτος των νέων νοημάτων πώς μπορεί να συμπυκνωθεί σε μια δήθεν βάση χωρίς να υποβιβαστεί σ' ένα δήθεν εποικοδόμημα;

Από μια άλλη οπτική, πιο καθαρή και πιο αποκαλυπτική, ας δούμε ποιες είναι οι κόκκινες γραμμές της κυβέρνησης και ποιες είναι οι κόκκινες γραμμές των κινημάτων. Από τη μια έχουμε το ασφαλιστικό, τις συντάξεις και τις συλλογικές συμβάσεις. Αναμφίβολα σημαντικά ζητήματα, αλλά προμηνύουν κάποια αλλαγή, κάποια ριζική μεταβολή, μια νέα θέαση και θέσμιση του κόσμου; Τέτοιες ριζοσπαστικές αλλαγές συντελούνται έξω από τους κυβερνητικούς σχεδιασμούς, έξω από το στρατόπεδο της αγοράς και του κράτους.

Είναι οι κόκκινες γραμμές των κινημάτων που περνάνε μέσα από την αυτοδιαχείριση των μέσων παραγωγής, μέσα από τους αγώνες για γη και ελευθερία, μέσα από την κοινωνική οικολογία που αφορά στην κοινωνική διαχείριση της ενέργειας και των σκουπιδιών, από την άμεση διάθεση προϊόντων και την εγκάρσια σχέση παραγωγών-καταναλωτών, μέσα από την αυτοδιαχείριση των υδάτινων πόρων και στον ελεύθερο ρου των ποταμών, μέσα στα επανοικειοποιημένα εδάφη σε πλατείες, σε πάρκα, σε ελεύθερους κοινωνικούς χώρους που επανανοηματοδοτούν το ελεύθερο, δημόσιο και κοινωνικό.

Όλες αυτές οι κινήσεις και η κινηματική τους αντιστοίχιση - αλλού μικρή αλλού μεγάλη- δεν αρκούν όμως για να έχουν το δίκαιο με το μέρος τους, πρέπει και να το αυτοθεσμίσουν. Είναι η μόνη ελπιδοφόρα κοινωνική συγκρότηση για μια ρητή αυτοθέσμιση των αγώνων ως απάντηση στην αποστοιχισμένη ανάθεση στην κρατική διαχείριση και στο εταιρικό δίκαιο της αγοράς που αποκτά αυτοκρατορική θέση μέσω της διατλαντικής TTIP συμφωνίας. Και σ' αυτόν τον άξονα δράσης δεν υπάρχει καμιά βάση και κανένα εποικοδόμημα παρεκτός από τις "βάσεις και από τα εποικοδομήματα" που θέτουν και γεννούν τα ίδια τα κινήματα, διαμορφώνοντας μια ατζέντα πλουραλιστική και πολυκεντρική. Μπορεί να μπαίνουν τακτικές προτεραιότητες, αλλά

στρατηγικά τίποτα δεν υποχωρεί, τίποτα δεν πλεονάζει. Όμως δεν περισσεύουν οι φτωχοί, οι άνεργοι, οι μετανάστες, οι φυλακισμένοι, οι πολιτικοί κρατούμενοι, οι lgbtq κοινότητες. Ποιος απ' αυτούς μπορεί να υποχωρήσει απ' τους αγώνες και τις αγωνίες του αν όχι αυτός που τον εκπροσωπεί και στο όνομά του διαχειρίζεται τις τύχες του;

Με αυτή τη διαχειριστική νοοτροπία, ο ΣΥΡΙΖΑ δεν επιθυμεί τη ρήξη, έχει εμπλακεί στον κυβερνητισμό και δίνει μάχη να κρατηθεί καμένος και δαρμένος στην κόλαση της εξουσίας. Όσον αφορά την οικονομική ρήξη, για να λέμε τα σύκα σύκα και τη σκάφη σκάφη, όποιος την επιθυμεί, πρώτα την προετοιμάζει και μετά την αναγγέλλει. Και η προετοιμασία γίνεται στις γειτονιές, στους χώρους δουλειάς, στην ύπαιθρο. Το ότι η κυβέρνηση δεν επιθυμεί τη ρήξη έχει να κάνει με τα παραπάνω και όχι με τη διαπραγμάτευση. Και το μόνο που της απομένει είναι το μίζερο καταφύγιο των εκλογών.

Τέλος, θα κλείσω με μια επιστροφή στα κινήματα και στην άμεση δημοκρατία. Υπάρχει μια τεράστια παρεξήγηση που αγγίζει τα όρια της προσβολής, αφελούς ή σκοπούμενης, με την ταύτιση της άμεσης δημοκρατίας αποκλειστικά με τη διαδικασία λήψης αποφάσεων. Είναι σαν να λέμε ότι ο κοινοβουλευτισμός είναι η βουλή και τελειώσαμε. Σαν να μην βλέπουν δηλαδή στον κοινοβουλευτισμό όλο το πλέγμα των θεσμών και οργάνων στους δήμους, στις περιφέρειες, στα συνδικαλιστικά όργανα, που διαπνέονται από συμφέροντα και συσχετισμούς συμφερόντων και αντιπροσώπων, αυτή την πυραμίδα σχέσεων εξουσίας. Το να λέει τώρα ο Τσίπρας σοβαρά, και ο Κασιδιάρης χυδαία, ότι είναι υπέρ της άμεσης δημοκρατίας μόνο γέλιο μπορεί να προκαλέσει ο ένας και αποστροφή ο άλλος.

Όσον αφορά τον πρώτο, αξίζει μια απάντηση, γιατί ούτε η πολιτική γραμματεία δεν ξέρει τι συζητά το κογκλάβιο της κυβέρνησης στην Ευρώπη, όχι ο λαός. Η άμεση δημοκρατία είναι ένα σύνολο θεσμών ανοικτών και προσβάσιμων σε κάθε πολίτη, εν πλήρη ισότητα και ελευθερία να συμμετάσχει, να αποφασίσει και να εφαρμόσει την απόφαση, για όλα όσα αφορούν την κοινωνική

παραγωγή και αναπαραγωγή ελεύθερων ανθρώπων και κοινοτήτων, εξισωτικών και αλληλέγγυων. Και αυτήν τη δυνατότητα δεν την ανιχνεύουμε στην κυβερνώσα αριστερά αλλά στα σύγχρονα κινήματα, για αυτό ήμασταν, είμαστε και θα είμαστε εκεί που το δημόσιο, ελεύθερο και κοινωνικό αντιμάχεται την αγορά και το κράτος.

**Ομιλία από την εκδήλωση της Αντιεξουσιαστικής Κίνησης : “Η Αριστερά στην εξουσία και η απάντηση των κοινωνικών κινήματων”, που έλαβε χώρα στις 16 Ιουνίου 2015, στο Nosotros (Θεμιστοκλέους 66, Εξάρχεια).*

Συνέντευξη Ρουσσόπουλος - Κατσιαφίκας: Οικοδομώντας μια Νέα Προοπτική από τα Κάτω (Μέρος 2ο)

Συνέντευξη Δημήτρη Ρουσσόπουλου / Γιώργου Κατσιαφίκα (Μέρος 2ο)

Μέρος 1ο [εδώ](#)

Συνέντευξη: Μικρόπολις

Μετάφραση/Απομαγνητοφώνηση: Μαριέττα Σιμεγιάτου

Συμφωνείτε υποθέτω με τους Καταστασιακούς που μιλούν για οικοδόμηση χώρων και πώς αυτοί οι χώροι βήμα-βήμα συνενώνονται σε δίκτυα. Στο τελευταίο Φεστιβάλ Άμεσης Δημοκρατίας στη Θεσσαλονίκη, διατυπώθηκαν πολλές ιδέες σχετικά. Θα μπορούσε να αποτελέσει ένα τέτοιο δίκτυο άμεση πρόκληση για το σύστημα;

Κατσιαφίκας: Κατά την άποψή μου, η δράση από τα κάτω προς τα πάνω περιορίζεται από το γεγονός ότι η ισχύς από τα επάνω

μακροπρόθεσμα θα μετατρέψει αυτούς τους θεσμούς που δημιουργήθηκαν από τα κάτω σε εξουσίες που δεν θέλουν να γίνουν. Το είδαμε αυτό σε κάθε επανάσταση, από τη Γαλλική ως την Αμερικανική, στο Βιετνάμ, τη Ρωσική όλες ανατράπηκαν από το παγκόσμιο σύστημα. Πιστεύω λοιπόν ότι η οικοδόμηση ενός χώρου όπως έκαναν οι Κινέζοι στην επαρχία Γιουνάν που θα ανατρέψει το σύστημα απλά και μόνο με την έκτασή του δεν απαντά στο ζήτημα της εξουσίας. Πρέπει να καταστραφεί η εξουσία του έθνους-κράτους.

Υπάρχουν στιγμές –δεν πιστεύω ότι οι ίδιοι δημιουργούμε αυτές τις στιγμές– που οι άνθρωποι δεν έχουν άλλη επιλογή, όπως το 1871, όταν δημιουργήθηκε η Παρισινή Κομμούνα. Οι άνθρωποι στο Κουν-ντου στη Νότιο Κορέα το 1980 δεν είχαν άλλη επιλογή όταν δημιούργησαν τη δική τους «παρισινή» κομμούνα του 20^{ου} αιώνα. Ξεσηκώθηκαν ενάντια στους στρατιωτικούς, τους νίκησαν με επικεφαλής του εργάτες στις μεταφορές της πόλης και έλεγχαν την πόλη για πέντε ημέρες με άμεση δημοκρατία, στις οποίες διαδικασίες συμμετείχαν χιλιάδες κόσμου και λήφθηκαν πολύτιμες αποφάσεις, με σεβασμό στις διαφορές. Όλη η πόλη ενώθηκε σε μια απόλυτη, όμορφη κοινότητα. Αυτά είναι παραδείγματα του τι μπορούν να κάνουν οι άνθρωποι. Το ζήτημα είναι να ανοιχθεί αυτή η δυνατότητα να δρουν ελεύθερα οι άνθρωποι, αυτό όμως προϋποθέτει να καταστραφούν παράλληλα οι δυνάμεις. Και ο Δημήτρης [Ρουσσόπουλος] έχει δίκιο, στο ισχύον πλαίσιο εξουσίας, μπορούμε να δημιουργήσουμε θεσμούς που διευκολύνουν την ελευθερία, αλλά διαφωνούμε ως προς το εάν αυτό αρκεί. Πιστεύω όπως είπα ότι μακροπρόθεσμα το σύστημα θα ανατρέψει ό,τι οικοδομείται από τα κάτω.

Ρουσσόπουλος: Εδώ πρέπει να σημειώσω κάτι που αποτελεί κριτική σε αυτό που υποστηρίζει ο George [Κατσιαφίκας]. Δηλαδή ότι υπάρχουν πολύ σημαντικοί μαρξιστές θεωρητικοί που διαφωνούν πραγματικά με την ανάλυσή του. Πιστεύουν –μαρξιστές θεωρητικοί της πολιτικής οικονομίας- ότι το έθνος-κράτος αποτελεί άμυνα κατά της παγκοσμιοποίησης και των πολυεθνικών και ότι αποτελεί τη μόνη γραμμή άμυνά μας. Και επομένως, η εκλογή κομμάτων,

αριστερών κομμάτων, όπως το κυβερνών κόμμα της Βενεζουέλας σήμερα, είναι μια ασπίδα απέναντι στον παγκόσμιο καπιταλισμό. Πώς αντιμετωπίζει κανείς ένα τέτοιο επιχείρημα; Η δική μου απάντηση είναι ότι εντός του έθνους, χτίζεις μια νέα υποδομή κοινωνικών και πολιτικών σχέσεων που θα αντικαταστήσει την εθνική δομή δυνάμεων, αλλά θα γνωρίζει ταυτόχρονα ότι ο παγκόσμιος καπιταλισμός θα πρέπει να ηττηθεί. Κι αυτό μπορεί να γίνει με διάφορους τρόπους.

Για παράδειγμα, δείτε τι συνέβη στη Νότια Αφρική. Το διεθνές και το εγχώριο κίνημα στη Νότια Αφρική νίκησε την κυβέρνηση του απαρχάιντ. Αυτό είναι γεγονός. Ωστόσο, όταν ανέλαβε την εξουσία, παγιδεύτηκε σε τόσες αντιφάσεις που σήμερα η Νότια Αφρική έχει γενικά πολύ σοβαρά προβλήματα, φτώχεια, μεγάλο αριθμό αστέγων, με όλους τους συμβιβασμούς του καπιταλιστικού συστήματος. Ακόμα και με τον Μαντέλα. Γιατί γίνεται αυτό; Γιατί ακόμα και οραματιστές όπως ο Μαντέλα δεν είχαν προετοιμάσει αρκετά την εναλλακτική από τη βάση. Ανέλαβαν λοιπόν εξουσία και μετά κοίταξαν πώς θα επιβιώσουν. Τότε όμως είναι αργά.

Το 1936 τον Ιούλιο, όταν οι φασίστες κατέλαβαν τη Μαδρίτη, οι αναρχικοί κατέλαβαν την Ανδαλουσία, την Καταλονία, ήξεραν τι να κάνουν. Κολεκτιβοποίησαν τη βιομηχανία και τη γεωργία, ήταν ενωμένοι εντός της CNT και έθεσαν την οικονομία στα χέρια των εργατών. Η κριτική μου ως προς την εμπειρία αυτή είναι ότι δεν προχώρησαν αρκετά μακριά, αρκετά γρήγορα. Αλλά ενεπλάκησαν σε εμφύλιο πόλεμο και φυσικά έπρεπε να αντιμετωπίσουν τους σταλινιστές που δεν ήθελαν να βάλουν όπλα στα χέρια του λαού. Αυτό που θέλω να πω είναι ότι το πεδίο είχε προετοιμαστεί πολύ προσεκτικά, προκαταβολικά. Κι εμείς πρέπει να ξέρουμε τι να κάνουμε όταν έρθει η στιγμή. Παρά τις μεγάλες συζητήσεις στα κινήματα occury κ.λπ., τι έγινε μετά; η απάντηση που δίνω είναι ότι το πρώτο βήμα είναι να καταλάβεις την πόλη σου και τους θεσμούς της. Μετά υπάρχουν τα στάδια της συνένωσης των πόλεων σε ομοσπονδίες και η δημιουργία των υποδομών που θα ανατρέψουν τις 400 πολυεθνικές που ελέγχουν σήμερα την

παγκόσμια οικονομία.

Κατσιαφίκας: Χαίρομαι που ο Δημήτρης έθιξε το θέμα της Βενεζουέλας, γιατί ο Τσάβες και οι δικοί του ήξεραν πολύ καλά τι έκαναν. Πλήρωσαν το χρέος πολλών γειτονικών χωρών, της Νικαράγουας, της Κούβας, προσπάθησαν να καταργήσουν την Παγκόσμια Τράπεζα και το ΔΝΤ στην περιοχή δημιουργώντας μια εναλλακτική δομή. Γιατί όμως απέτυχαν; Γιατί δεν ήξεραν τι ήθελαν; Δεν νομίζω... απέτυχαν λόγω των μηχανισμών του έθνους-κράτους, της Ουάσινγκτον και του ιμπεριαλισμού των ΗΠΑ. Είναι καλό παράδειγμα για να καταφανούν τα όρια της οποιασδήποτε προσπάθειας να γίνει ουσιαστική αλλαγή χωρίς να υφίσταται παγκόσμιο κίνημα αμφισβήτησης του συστήματος. Θα έλεγα κύριο καθήκον της επαναστατικής θεωρίας σήμερα είναι να κάνει τον κόσμο να συνειδητοποιήσει τον παγκόσμιο χαρακτήρα του κινήματος και να χτίσει τη συνειδητοποίηση ότι οι εθνικές ιστορίες μόνο μας διασπούν και κατακερματίζουν το παγκόσμιο κίνημα.

Πρέπει να αναπτύξουμε μια συνολική αίσθηση των δυνατοτήτων που ανοίγονται για αλλαγή. Όσο οι άνθρωποι παγιδεύονται στις πόλεις, χωρίς αυτή την παγκόσμια συνειδητότητα, πιστεύω ότι τελικά είναι καταδικασμένοι. Δεν είναι «ή το ένα, ή το άλλο», αλλά πιστεύω ότι αυτή η συζήτηση είναι γόνιμη, γιατί αναδεικνύει το γεγονός ότι τα επαναστατικά κινήματα πρέπει να στέκουν σταθερά στα πόδια τους. Με το ένα να οικοδομούν αντιθεσμούς και με το άλλο να καταστρέφουν τον εχθρό, που υπάρχει. Κάποιοι θα πουν, ακόμα και οι Ροκφέλερ δεν είναι ο εχθρός, οι βαθύπλουτοι. Κι όμως, οι βαθύπλουτοι έχουν ταξική συνείδηση. Ο ιμπεριαλισμός των ΗΠΑ γνωρίζει ότι η Βενεζουέλα αποτελεί απειλή και κάνει ό,τι είναι δυνατό για να καταστρέψει αυτή την επανάσταση. Ας δούμε τη Νότια Αφρική: πώς νίκησε το απαρτχάιντ; Το παγκόσμιο κίνημα κατά του απαρτχάιντ, το μποϊκοτάζ έπαιξαν αποφασιστικό ρόλο, όπως και ο Κουβανικός στρατός με τις νίκες του κατά του στρατού των λευκών στη Ροδεσία και τη Νότια Αφρική. Η παγκόσμια αλληλεγγύη ήταν καίριας σημασίας για την ανάδειξη στην εξουσία του ANC

[African National Congress]. Γιατί ο Νέλσον Μαντέλα διάλεξε τον νεοφιλελευθερισμό ως τον οικονομικό κινητήριο μοχλό του; Και πάλι, εδώ διαφαίνονται τα όρια. Ήξερε καλά τι ήθελε, ήταν επαναστατικός κομμουνιστής, ήθελε εκσοσιαλισμένη βιομηχανία. Γιατί λοιπόν στράφηκε στον νεοφιλελευθερισμό; Η απάντηση κι εδώ είναι λόγω της δύναμης του παγκοσμίου κεφαλαίου.

Ρουσσόπουλος: Πήγε στο Νταβός και μετά τη συνάντηση, άλλαξε γνώμη... Τι έγινε στο Νταβός; Πλύση εγκεφάλου!

Είπατε χθες ότι 66 πόλεις σύμφωνα με τον ΟΗΕ και οικονομολόγους κινούν την παγκόσμια οικονομία. Η τάση είναι συνεχώς περισσότερες πόλεις να γιγαντώνονται, να γίνονται μεγαλουπόλεις φυλακίζοντας εκεί τους πληθυσμούς. Γιατί μια μορφή αντίστασης ή αναίρεσης αυτής της τάσης, που είναι καθαρά επιλογή των ελίτ, να μην είναι η επανάκτηση της υπαίθρου, με τους όρους του κινήματος: δηλαδή να βγούμε από τις πόλεις όπου είμαστε απόλυτα ελεγχόμενοι και να καταλάβουμε εδάφη τα οποία θα μας δώσουν την δυνατότητα να στήσουμε την οικονομία σε τοπικές δομές και ταυτόχρονα να οικοδομήσουμε ανεξαρτησία σε πόρους, ενέργεια, να βάλουμε την άμεση δημοκρατία εντελώς αποκεντρωμένα, πρόσωπο με πρόσωπο όσοι αποφασίζουν με όσους αναλαμβάνουν να φέρουν σε πέρας τις αποφάσεις και μετά να αρχίσουμε να δημιουργούμε τις δομές επικοινωνίας μεταξύ αυτών των πόλεων. Να αντιστρέψουμε την κλίμακα δηλαδή και να απομακρυνθούμε από τις τερατουπόλεις που ούτως ή άλλως δεν θα είναι χρήσιμες πια.

Ρουσσόπουλος: Δεν διαφωνώ καθόλου. Πρέπει όμως να ξεκινήσεις από συγκεκριμένο τόπο. Κι εγώ χθες είπα από πού πρέπει να ξεκινήσουμε με σοβαρό τρόπο, με στρατηγική ιδέα, για να βγούμε από αυτό εδώ το κτίριο και πού να πάμε. Μπορούμε να βγούμε από την πόλη και να κάνουμε αυτό που προτείνεις. Δεν έχω καμία αντίρρηση, αλλά πρέπει να σταματήσουμε τις κουβέντες και να κάνουμε κάτι. Στην Αμερική, έχουμε σαφή εικόνα πώς θα προχωρήσουμε. Το πρόβλημα εδώ στην Ελλάδα είναι ότι οι ριζοσπάστες, οι αναρχικοί δεν ξέρουν τι θα κάνουν αύριο. Αυτό το πρόβλημα διαπιστώνω όταν σας ξανασυναντώ με μεγάλη αγάπη

και τιμή.

Χθες, μας δώσατε κάποιους κανόνες σε διάφορες τομείς της ζωής πώς μπορεί να οργανωθεί η οικονομία σε επίπεδο δήμου. Βλέπω ότι έχετε υιοθετήσει αρκετούς κανόνες που προνοούν για την ελεύθερη πρόσβαση στο νερό, αλλά και για την στέγαση για όλους, πώς όμως οργανώνεται η εργασία για όλους; Υπάρχει σχέδιο σε επίπεδο δήμου και πώς θα μπορούσε να δομηθεί; Σχετική εμπειρία είχαμε στο παρελθόν στο Φεστιβάλ Άμεσης Δημοκρατίας όπως μας την περιέγραψε ο δήμαρχος του χωριού Μαριναλέδα, για τους συνεταιρισμούς, τα ανύπαρκτα ποσοστά ανεργίας, την ισότιμη εργασία κ.λπ. Υπάρχει αντίστοιχο σχέδιο σε επίπεδο οικονομίας και δήμου και πώς θεωρείτε ότι θα μπορούσε να εφαρμοστεί;

Ρουσσόπουλος: Όταν ο Αλιέντε κατέλαβε την εξουσία στη Χιλή, το πρώτο πράγμα που έκανε ήταν να προσπαθήσει να πείσει τα εργατικά συνδικάτα και τους εργάτες ότι έπρεπε να εκσυγχρονιστούν. Και αυτό σήμαινε ότι έπρεπε να μάθουν να δουλεύουν από τις 9 έως τις 5. Οι Χιλιανοί αποδέχτηκαν αυτή τη λογική. Για να είμαστε πιο ανταγωνιστικοί στην παγκόσμια αγορά, θα πρέπει να συμβαδίζουμε με το υπόλοιπο σύστημα. Όταν ο Ανδρέας Παπανδρέου έγινε ο πρώτος σοσιαλιστής πρωθυπουργός στην Ελλάδα είπε κι εκείνος ότι πρέπει να δουλεύουμε 9 με 5 και να ξεχάσουμε τον ύπνο το μεσημέρι. Πρέπει να είμαστε μέρος του παγκόσμιου καπιταλιστικού συστήματος παραγωγής.

Κι εγώ σας λέω: σήμερα είναι Πρωτομαγιά. Τα αιτήματα τότε ήταν μείωση των ωρών εργασίας. Και σήμερα, 150 χρόνια αργότερα, ακόμα δουλεύουμε οκτώ ώρες την ημέρα. Είναι ηλίθιο. Εγώ προτείνω και απαιτώ σε οποιαδήποτε ζώνη ελευθερίας, το πρώτο πράγμα που πρέπει να γίνει είναι η μείωση των εργασιακών ωρών. Επιπλέον, να γίνει διάκριση μεταξύ εργασίας και αγγαρείας, είναι δυο διαφορετικές πραγματικότητες. Πρέπει να δημιουργήσουμε τις συνθήκες ώστε οι άνθρωποι να εργαζόμαστε λιγότερο για να έχουμε περισσότερη δημόσια ζωή. Για να γίνουμε πολίτες και ενεργοί συμμετέχοντες στη δημόσια σφαίρα. Αυτή είναι μια επαναστατική ιδέα που οποιαδήποτε νέα διοίκηση

αστικού χώρου και οποιοσδήποτε χώρος θα πρέπει να κάνει. Θα πρέπει να επανακαθορίσουμε την εργασία. Οι Έλληνες βρίσκονται ήδη ένα βήμα μπροστά. Γιατί οι Έλληνες, αντίθετα με τους Ισπανούς, είπαν όχι στο ωράριο, εμείς θα ξεκουραζόμαστε το μεσημέρι και θα κάνουμε αυτό που κάναμε για χρόνια. Η πολιτική κουλτούρα των Ελλήνων είναι ήδη ένα βήμα μπροστά. Έτσι, εάν η Θεσσαλονίκη εκλέξει μια πραγματικά δημοκρατική δημοτική αρχή, το πρώτο πράγμα που θα πρέπει να κάνει είναι να επαναπροσδιορίσει την ημέρα εργασίας και να δώσει σε όλους τη δυνατότητα να συμμετέχουν πλήρως στην κοινότητα και στις δημόσιες υποθέσεις. Κάνοντας αυτό, δημιουργείται ένα δημόσιο εκπαιδευτικό σύστημα, μια παιδεία και μια συνείδηση σχετικά με το τι είναι ο δημόσιος χώρος. Αυτό θα είναι η αρχή.

Τα τελευταία χρόνια, η Χαλκιδική έχει γίνει σκηνικό κοινωνικών εντάσεων ενάντια στην επιχειρούμενη εξόρυξη χρυσού από Καναδική εταιρεία μέσα σε εθνικό δάσος, με την αντίσταση να αναπτύσσεται πλέον σε ολόκληρη τη χώρα. Μέσα σε ένα τόσο εκτεταμένο αγώνα, ποια πιστεύετε ότι θα πρέπει να είναι η στρατηγική του οικολογικού κινήματος για να αλλάξει τον κόσμο;

Ρουσσόπουλος: Όταν ήμουν πέρυσι στην Τυνησία, στο παγκόσμιο κοινωνικό φόρουμ, όπου βρέθηκαν 58.000 άνθρωποι από 110 χώρες και 4.000 κοινωνικά κινήματα, μια από τις μεγαλύτερες συναντήσεις ήταν σχετικά με τις εξορύξεις σε ολόκληρο τον κόσμο. Ήταν άνθρωποι από την Αφρική, όπου δραστηριοποιούνται πολύ οι Κινέζοι και αποστέλλουν το προϊόν της εξόρυξης στη συνέχεια στην Κίνα, από τη Λατινική Αμερική, τη Βόρεια Αμερική κ.λπ. Ήταν και λίγοι Έλληνες, μεταξύ των οποίων και ο Τέο ο οποίος έθεσε μια καλή ερώτηση για τη Χαλκιδική. Μόλις τον άκουσα να μιλάει, τον πλησίασα και τον σύστησα σε ορισμένους αντιπροσώπους που ήταν από τον Καναδά, από τις συνδικαλιστικές ενώσεις Καναδικών εταιρειών εξόρυξης.

Για να μην πολυλογώ, αναπτύξαμε μια στρατηγική να προσκληθούν τρεις άνθρωποι από τη Χαλκιδική –ένας ο δήμαρχος της πόλης, ένα γιατρός και ένας πολιτικός μηχανικός– να έρθουν να κάνουν εθνική περιοδεία στον Καναδά. Είχαν βοήθεια από μια βουλευτή

των σοσιαλδημοκρατών, τη Niki Ashton, ελληνικής καταγωγής και καταφέραμε και ευαισθητοποιήσαμε σχετικά με τις δραστηριότητες της Eldorado με έδρα το Βανκούβερ, στη Χαλκιδική. Αυτό ήταν σημαντικό. Τα mainstream media, τηλεόραση, ραδιόφωνο ήταν εκεί. Ήταν σοκ για τους Καναδούς να ακούν ότι μια Καναδική εταιρεία –παρεμπιπτόντως, η εταιρεία δεν είναι καναδική, τα πραγματικά κεντρικά γραφεία της βρίσκονται στο Κολοράντο– έκανε αυτά τα πράγματα σε ένα τόσο όμορφο μέρος όπως η Χαλκιδική.

Αυτό είναι η διεθνής αλληλεγγύη. Υπάρχουν πολλά πράγματα που μπορεί να κάνει κανείς σε συνεργασία με άλλους. Το ίδρυμα Lelio Basso στη Ρώμη χρηματοδοτεί ένα διεθνές δικαστήριο στο Μοντρεάλ, φέτος, όπου θα δικαστούν οι μεταλύτερες εταιρείες εξόρυξης του κόσμου. Θα είναι σαν τις δίκες του Bertrand Russell Peace Foundation. Και κάτι που είναι πολύ σημαντικό και ίσως δεν το γνωρίζετε: η μικρή χώρα του Ελ Σαλβαδόρ είπε σε μια από τις μεγαλύτερες εταιρείες εξόρυξης χρυσού στον κόσμο «μαζέψτε τα και φύγετε» λόγω των οικολογικών επιπτώσεων. Μπορεί να γίνει, με τη στήριξη της διεθνούς αλληλεγγύης. Αυτό πρέπει να κάνουν και οι άνθρωποι στη Χαλκιδική, να κρατήσουν τις επαφές τους με έξω, να ταξιδεύουν και να μιλούν για την καταστροφή που συντελείται. Σημαντικές είναι οι επαφές με τα συνδικάτα εταιρειών εξόρυξης και να πουν στους εργάτες ότι υπάρχει εναλλακτική.

Μετά την πτώση της πρώην Σοβιετικής Ένωσης και όλου του ανατολικού μπλοκ έχουμε μια κατάσταση μονοκρατορίας θα λέγαμε του καπιταλισμού. Με την παγκόσμια κρίση κάποιοι υποστηρίζουν ότι ήρθε η ώρα για την κατάρρευση και του καπιταλισμού. Ωστόσο, σε αυτό το κλίμα βλέπουμε την ανάδυση εθνικιστικών φαινομένων της ακροδεξιάς που καλύπτει κενά που αφήνει η παγκόσμια Αριστερά, οι οικολόγοι, οι ριζοσπαστικοί, οι αναρχικοί, οι οποίοι μάλιστα -οι νεοφασίστες- δημιουργούν δομές «κοινωνικής αλληλεγγύης». Ποιο είναι το ανάχωμα απέναντι σε αυτό το φαινόμενο;

Ρουσσόπουλος: Στις ΗΠΑ, κι ας με διαψεύσει ο George, η άκρα

Δεξιά είναι πιο έξυπνη από την άκρα Αριστερά γιατί η Δεξιά παρεμβαίνει στις κοινότητες και κυριαρχεί στις ενώσεις καθηγητών-γονέων σε όλες τις πόλεις των ΗΠΑ. Βήμα πρώτο. Βήμα δεύτερο, εκλέγουν ανθρώπους τους σε δημοτικά συμβούλια. Δημιουργούν ραδιοφωνικούς σταθμούς, εφημερίδες. Το Tea Party δεν δημιουργήθηκε εκ του μηδενός. Προέκυψε από τις λαϊκές βάσεις. Ελέγχουν ορισμένους τοπικούς θεσμούς. Εδώ στην Ελλάδα η Χρυσή Αυγή εξέλεξε το πρώτο μέλος της στο Δημαρχείο. Έβαλαν το ένα πόδι μέσα. Οι αναρχικοί δεν εμπλέκονται στις εκλογές. Μπήκαν λοιπόν μέσα και από εκεί προχώρησαν. Τι βγαίνει από αυτό;

Κατσιαφίκας: Δυστυχώς εδώ θα διαφωνήσω με τον Δημήτρη. Το Tea Party δημιουργήθηκε από τους αδελφούς Koch και ορισμένα ζάπλουτα άτομα. Το έχω δει να γίνεται. Από πού βρίσκουν τα λεφτά για τους ραδιοσταθμούς και τις εφημερίδες; Από δισεκατομμυριούχους που έχουν συμφέρον να επενδύουν σε τέτοιου είδους ομάδες. Μάλιστα έτυχε να βρεθώ σε μια πορεία του Tea Party. Είδα από το δωμάτιο του ξενοδοχείου όπου έμενα δέκα βανάκια της τηλεόρασης με δορυφόρους και είπα τι συμβαίνει; Ήταν πορεία του Tea Party, με τη Σάρα Πέιλιν από την Αλάσκα που απέναντι βλέπει τη Ρωσία. Διαφωνώ ότι η Δεξιά είναι πιο έξυπνη. Έχει απλά τεράστιους πόρους και τη στήριξη των ΜΜΕ. Στη συγκέντρωση ήταν περίπου 150 άτομα. Την προηγούμενη εβδομάδα μια πορεία κατά του πολέμου είχε συγκεντρώσει 5.000 άτομα, αλλά καλύφθηκε από ένα μόλις τηλεοπτικό βανάκι. Έτσι, φαίνεται ότι το Tea Party είναι δημοφιλές, αλλά του δίνουν δυσανάλογα μεγάλη προσοχή τα ΜΜΕ –όπως συμβαίνει και στην Ελλάδα και παντού. Δεν πιστεύω ότι είναι οι άνθρωποι. Στα ταξίδια μου, βλέπω λαϊκά στρώματα να ξεσηκώνονται κατά του καπιταλισμού και ορισμένων εξουσιών των κυβερνήσεων.

Ρουσσόπουλος: Διαφωνώ. Η δεξιά ήταν ιστορικά πάντα καλύτερα οργανωμένη παντού στις ΗΠΑ και οι νεοφασίστες. Το να υπονοούμε ότι τρεις και μόνο άνθρωποι, τα αδέλφια Koch, πολυεκατομμυριούχοι έφτιαξαν ένα κόμμα, είναι απλά απαράδεκτος απλοϊσμός.

Κατσιαφίκας: Αν εξετάσεις την ιστορία των ΗΠΑ, δεν είχαμε ποτέ κατάληψη της εξουσίας από Ναζί, είχαμε ένα πολύ ισχυρό κίνημα για την ειρήνη, κίνημα κατά του πολέμου του Βιετνάμ...

Ρουσσόπουλος: ...που χρηματοδοτήθηκε μάλιστα καλά από τους «κόκκινους» φιλάνθρωπους.

Κατσιαφίκας: Το κίνημα υπέρ της ειρήνης ήταν λαϊκό, δεν χρηματοδοτήθηκε από πουθενά. Το κίνημα για τα πολιτικά δικαιώματα άλλαξε τους νόμους στις Ηνωμένες Πολιτείες ώστε οι ΗΠΑ να έχουν μια παράδοση διαφορετική από τη Γερμανία όπου αναδύθηκε ο ναζισμός, διαφορετική παράδοση από αυτή που προκαλεί τη Χρυσή Αυγή εδώ. Το Tea Party σε σύγκριση με τη Χρυσή Αυγή έχει πολύ περισσότερη δύναμη αλλά δεν κάνει επιθέσεις και δολοφονίες άμεσα. Τα φασιστικά κινήματα στην Ευρώπη είναι διαφορετικά.

Ρουσσόπουλος: Το Tea Party ελέγχει το Κογκρέσο. Πιέζει τον Ομπάμα σε συμβιβασμούς.

Κατσιαφίκας: Είναι υπερβολή. Τι είναι στην ουσία το Κογκρέσο; Είναι ένα μάτσο μεγαλοεπιχειρηματίες. Ο Ομπάμα κατάφερε και πέρασε τη μεταρρύθμιση του συστήματος υγείας –πολύ σημαντική για ορισμένους Αμερικανούς– και πιστεύω ότι είναι πολύ διαφορετικό να λέμε στις ΗΠΑ έχουμε Αφροαμερικανό Πρόεδρο, αντίθετα με την Ευρώπη, όπου τα πράγματα στρέφονται όλο και περισσότερο προς τον εθνικιστικό σωβινισμό. Ναι, υπάρχουν άνθρωποι που λένε ότι ο Ομπάμα δεν έχει γεννηθεί στις ΗΠΑ. Υπάρχουν άνθρωποι του Tea Party που έχουν επιχειρήματα, αλλά χρηματοδοτούνται πολύ καλά από τα media και χωρίς την υποστήριξή τους θα ήταν πολύ μικροί. Η δυναμική των Ευρωπαίων φασιστών είναι διαφορετική. Και κατά τη γνώμη μου αποτελούν πολύ μεγαλύτερη απειλή για τις καθημερινές ζωές των ανθρώπων από ό,τι το Tea Party στις ΗΠΑ.

Ρουσσόπουλος: Αυτό είναι παλιό επιχείρημα των κομμουνιστών, ότι ο λόγος για την άνοδο του εθνικοσοσιαλισμού στη Γερμανία ήταν η χρηματοδότηση που έλαβε από τον Krupp, τον Thyssen και

άλλους Γερμανούς βιομηχάνους που αναδύθηκαν από τον Πρώτο Παγκόσμιο Πόλεμο. Συγγνώμη, αλλά αυτά είναι αηδίες. Το ναζιστικό κόμμα διογκώθηκε, γιατί είχε λαϊκή στήριξη. Ήξεραν τι έκαναν και φέρθηκαν πιο έξυπνα από τους σοσιαλιστές και το κομμουνιστικό κόμμα της Γερμανίας. Για αυτό και εκλέχθηκαν δημοκρατικά το 1933 με μικρή πλειοψηφία.

Κατσιαφίκας: Μια στιγμή, Δημήτρη. Είπες ότι στις ΗΠΑ είναι εξυπνότερη η Δεξιά, τώρα μιλάς για τη Γερμανία.

Ρουσσόπουλος: Επειδή αναφέρθηκες κι εσύ στην Ευρώπη.

Κατσιαφίκας: Είπα ότι στην Ευρώπη δεν έχουν γίνει μεταρρυθμίσεις όπως στις ΗΠΑ.

Ρουσσόπουλος: Και στην Ευρώπη έγιναν μεταρρυθμίσεις. Δημιουργήθηκε η ΕΕ.

Κατσιαφίκας: Αυτό για μένα είναι βήμα πίσω. Ένα υπερκράτος είναι βήμα προς τα πίσω.

Ρουσσόπουλος: Πρώτα από όλα, δεν είναι υπερκράτος. Μετά από αιώνες πολέμου, από το 1945 τα πράγματα ηρέμησαν στην Ευρώπη.

Κατσιαφίκας: Αυτό δεν έγινε λόγω μεταρρυθμίσεων. Έγινε επειδή η Ευρώπη αυτοκαταστράφηκε για να αναδειχθούν οι ΗΠΑ ως η νέα υπερδύναμη που προστατεύει την Ευρώπη. Αυτό πρέπει να το καταλάβουμε. Χωρίς τις ΗΠΑ, η Ευρώπη ακόμα θα βρισκόταν σε πόλεμο.

Παρέμβαση Μικρόπολις: Οι μεγάλοι βιομήχανοι ωστόσο έχρισαν τον Χίτλερ. Ο Χίντενμπουργκ του έδωσε εντολή.

Κατσιαφίκας: Λες λοιπόν Δημήτρη ότι η Δεξιά είναι πιο έξυπνη, λες και η εξυπνάδα είναι σημαντικός παράγοντας και όχι οι πόροι. Εγώ θα έλεγα ότι είναι ο συνδυασμός και των δυο. Μάλιστα, η Δεξιά χαρακτηρίζεται από βλακεία. Δες πόσο βλάκας ήταν ο Χίτλερ που εισέβαλε στη Ρωσία.

Ρουσσόπουλος: Φυσικά και δεν θα επιχειρηματολογήσω υπέρ του

επιπέδου ευφυΐας του. Το μόνο που λέω είναι ότι υπάρχουν μέρη σε αυτό τον κόσμο όπου η Δεξιά έχει καταφέρει να κάνει παρεμβάσεις από τα λαϊκά στρώματα. Η Αριστερά στις ΗΠΑ είναι καταστροφή. Ανεβοκατεβαίνει σαν τον υδράργυρο. Χτίζει κινήματα που αποτελούν πραγματική απειλή για την κεντρική εξουσία και ύστερα καταρρέουν. Μαλώνουν μεταξύ τους σαν παιδιά. Σήμερα δεν έχει μείνει τίποτα στις ΗΠΑ, εκτός από το Αμερικανικό Κοινωνικό Φόρουμ, με προσωπικότητες όπως τον George Katsiaficas, τον Howard Zinn παλιότερα και τώρα το Noam Chomsky που μιλούν και δίνουν διαλέξεις, αλλά δεν υπάρχει τίποτα στη βάση.

Κατσιαφίκας: Ο Νόαμ Τσόμσκι λέει ότι σήμερα στις ΗΠΑ υπάρχουν περισσότεροι ακτιβιστές από ποτέ άλλοτε στην ιστορία της. Δεν είναι αλήθεια ότι δεν υπάρχει τίποτα στις ΗΠΑ. Δες για παράδειγμα τον μεγάλο αριθμό ανθρώπων που πήγαν στη Νικαράγουα και υπέγραψαν το σύμφωνο αντίστασης, ότι θα διέπρατταν πολιτική ανυπακοή εάν παρενέβαινε ο στρατός των ΗΠΑ στα εσωτερικά της Νικαράγουας. Αυτό, σε συνδυασμό με άλλα, απέτρεψε τον Ρήγκαν να παρέμβει στη Νικαράγουα. Υπάρχουν πολλοί υποστηρικτές της Βενεζουέλας. Ναι, οι ΗΠΑ προσπαθούν να ανατρέψουν το καθεστώς του Τσάβες, αλλά ήταν τα Αμερικανικά κινήματα αλληλεγγύης με τη Βενεζουέλα στις ΗΠΑ που βοήθησαν να δημιουργηθεί αυτός ο χώρος και θα μπορούσα να κατονομάσω δεκάδες άλλες χώρες, όπως το Βιετνάμ, είτε πρόκειται για βετεράνους που επιστρέφουν από το Ιράκ, είτε για άτομα όπως ο Σνόουντεν και ο Chelsea Manning, όλα αυτά είναι ενδεικτικά ενός πολύ εκτεταμένου δικτύου ακτιβιστών.

Δεν έχουμε βέβαια κόμμα μπολσεβίκων, αλλά θα σας πω μια ιστορία: πήγα πριν από μερικά χρόνια στη Ρωσία και ρώτησα ποια πιστεύετε ότι είναι μια επαναστατική οργάνωση για εσάς. Με κοίταξαν και μου είπαν η 'New England Federation of Anarchist Collectives (NIFLAC)', μια πολύ μικρή ομάδα αναρχικών κολεκτίβων της Νέας Αγγλίας που έχει λύσει όμως όλα τα θέματά της, κατά το παράδειγμα της Ισπανίας και άλλων πρακτικών παραδειγμάτων. Το πρόβλημα δεν είναι ότι η Αμερικανική

Αριστερά αποτελεί ντροπή. Το πρόβλημα είναι ότι το σύστημα αφομοιώνει. Τι έγινε με το κίνημα για τα πολιτικά δικαιώματα; Έβγαλε τον Ομπάμα. Αντί να έρχονται αντιμέτωποι με το σύστημα για να κάνουν αλλαγές, βλέπουμε άτομα να ενσωματώνονται από το σύστημα. Πρόσφατα ο ιδιοκτήτης μιας ομάδας μπάσκετ έκανε ένα ρατσιστικό σχόλιο και απολύθηκε. Γίνεται αυτό στην Ευρώπη; Αν αυτό δεν είναι ένδειξη υψηλού επιπέδου ευαισθητοποίησης, δεν ξέρω τι είναι. Μην παρεξηγούμαστε. Οι ΗΠΑ αποτελούν όντως ντροπή, έχουν κάνει γενοκτονίες στη Νότια Κορέα, το Βιετνάμ, τη Λατινική Αμερική, ακόμα και πράξεις που μπορεί να μη γνωρίζουμε. Ωστόσο, εντός των ΗΠΑ υπάρχει ένα πνεύμα αντίστασης. Γιατί ο Σνόουντεν, ο Μάνινγκ και ο Ντάνιελ Ελσμπεργκ είναι προϊόντα των ΗΠΑ; Γιατί βγήκαν από ένα συγκεκριμένο περιβάλλον και είναι το περιβάλλον [Σημ.: milieu] που παράγει κοινωνικά κινήματα.

Ρουσσόπουλος: Συμφωνώ απολύτως.

Περιοδικό Βαβυλωνία #Τεύχος 16